

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

CZIGLER JÁNOS LEÁNYKÁJA: ANNUSKA, BUDAPEST.

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Benyhe Ilonka és Tóth Ernő, Hódmezővásárhely

Horváth Margitka, Lovasberény

Wittcher Baby, Somogyuszob

Sz. M. Kiss Róza, Bărănd

MAGYAR URIALMSZÖNYVOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat ✧ Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án ✧ Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) ✧ Telefon: Aut. 107-23 ✧ Előfizetési ár: egész évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 6 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

Ne izoláljuk magunkat!

A művelt magyar és világnyelvek

Szent István király híres példázata a rőzseköteggel a magyar történelem viszontagságai során nem egyszer jutott őseink eszébe. Az egynyelvű nép tragikumát szimbolizálta az egy szál rőzse és a soknyelvű nép erejét az egy nyaláb rőzse. Voltak, akik tagadásba vették az első apostoli uralkodó örökül hagyott igazságát, rámutatva azoknak a hatalmas birodalmaknak boldogulására, amelyekben a nép egynyelvű, sőt erkölcsiében és szokásaiban is azonos. Ezek egyenesen anachronizmusnak minősítették Szent István tételét, amely szerintük az ezer év előtti állapotokhoz alkalmazott politikai bölcsesség volt, mert hiszen akkor a magyarság számos, különféle nyelvet beszélő törzs egyesüléséből állt. Mikor a nemzeti államok alkotásának láza fogta el Európát, a szentistváni elv még porhanyósabbá vált; e tekintetben elég, ha az angol, francia, német, orosz, majd az olasz nemzetállamok kialakulására utalunk, amelyek mind az egyenlőség, az egységesen gondolkodó és érző népiség tündöklő jelében jöttek létre. Mi idegen uralom alatt csonka államiságot élő magyarok, évszázadokon keresztül kegyetlenül el voltunk zárva, sőt zsarnoki rendszabályokkal el is tiltva, hogy nyelvünket a hivatalos helyeken használhassuk, kifejleszthessük és terjeszthessük. A világszerte megrágalmazott magyarság, úgynevezett erőszakosságának az itt lakó nemzetiségekkel szemben az lett az eredménye, hogy a világháború kitörésének pillanatában tíz millió magyar és tíz millió más nyelvet beszélő, túlnyomórészt magyarul nem értő állampolgár élt az ősök földjén. Fájdalom, a történelem ezer esztendő múlva is a szentistváni elgondolást igazolta, amely abból a föltevésből indult ki, hogy itt, a Kárpátok alatt, a Duna-Tisza medencéjében, mindig sok nyelvet beszélő népek fognak élni. Tatárjárás, törökudulás, osztrájkárom jóvoltából és tegyük hozzá: jószívünk és birkatürelmünk gavallér könnyelműségéből a nagy király halála után ezer esztendővel is idegen nyelven beszélt a magyar birodalom lakosságának felerészébe.

Részben nem akartuk, részben nem tudtuk nyelvünket rákényszeríteni szerbre, tótra, románra, sőt az egy tömegben élő németekre sem. Mikor az ország vezérférfiainak, költőknek és államférfiaknak, tudósoknak és művészeknek kiméretlen ostromcsapásai alatt felocsudott a magyar nemzet, akkor — micsoda szörnyű végzet! — már késő volt: nemzetiségeink összefogtak a szomszédos, velük egynyelvű vagy egyfajú állammal és Trianonban végrehajtották a gyilkos ítéletet. Trianon: minden szerencsétlenségünk forrása, bánatunk kútja, de — s ezt tartjuk szem előtt — a tanulságok tengere is. Az a nemzet, amely a legnagyobb katasztrófákból is tanulni tud, nincs elveszve, azt csak ideig-óráig lehet letaposni, hogy aztán annál felelmetesebben támadjon fel. A sok-sok tanulság mellett, amelyet

Trianon kínál, mellőzzük teljes egészében a politikai, gazdasági és társadalmi természetűeket és kizárólag a magyar nyelvkérdéssel kapcsolatos tanulságot emeljük ki e sorok keretében.

Elsősorban is lelkiismeretesen meg kell vizsgálnunk régi nemzetiségeink állandó vádját, azt, hogy mi nyelvi tekintetben türelmetlenek voltunk. Maga az a tény, hogy a világháború tíz millió nem magyarajkút, — köztük igen sok megbízható, derék hazafit — talált itt, mindennél hatalmasabb cáfolat a vádra, amely — sajnos — szinte a vérébe ivódott egész Európának. Ma már kezd lehullani a hályog, amit gyűlöletből szöttek a nagy kulturnépek szemére. Józanul senki magyar nem gondol arra, hogy majdan, ha helyreáll az integer Nagymagyarország, bárkit is korlátozni akarjon nyelve használatában. De hogy mulasztást követünk el, mikor mi magunk nem igyekeztünk elsajátítani a nemzetiségek nyelvét, ezt már tanulság gyanánt vonhatjuk le. A nép lelkéhez a nép nyelven keresztül vezet az út. Olvassuk, hogy a raffinált csehek tömegesen tanulnak magyarul. Miért? Nemzeti önzésből. Hogy a magyarul beszélő tót és német származású tisztviselőket született csehekkel válthassák fel. S bár biztosak vagyunk benne, hogy a magyar multhoz hű testvéreinket ott a felvidéken nem fogják megteveszteni a cseh keménységgel pattogatott magyar szavak, mégis be kell vallanunk, hogy ez a taktika igen ügyes. Az ellenségtől is tanulni kell, — ez régi igazság — jegyezzük hát meg jól, mi lesz a teendőnk, ha egyszer ismét felragyog a szerencsecsillagunk...

Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy Nagymagyarország nemzetiségeinek az értelmiségi osztályhoz számító tagjai, kivétel nélkül, többnyelvűek voltak. A román ügyvédek, bírák, orvosok, tisztviselők magyarul és németül egyformán beszéltek, számosan franciául is, a tótok és a szerbek szintazonképen. Egyedül a németek elégedtek meg a magyar mellett anyanyelvükkel s ez érthető is, hiszen német szóval bejárhatják az egész világot. És a magyar értelmiség? A mánások és az úgynevezett nagy dzsentrik részben külföldön nevelődtek és jól elsajátították két-három világnyelvet. A bankvilág és a kereskedelmi élet viszont megkövetelte, hogy akik ezen a pályán boldogulni akarnak, legalább a német nyelv teljes birtokában legyenek. De a magyar polgárság zöme: a közhivatalnok és a magánhivatalnok, a lateiner és az iparos alig egy kis százalékban tudta magát kifejezni idegen nyelven. Mi lett ennek a megbocsáthatatlan könnyelműségnek a legelső követelménye? Az, hogy sok igen jelentős pozíciót a gazdasági életben olyanokkal töltöttek be, akik — ha egyebet nem, legalább németül tudtak és a törzsökös magyarság kénytelen volt megelégedni az alantasabb állásokkal. És

mi volt a másik következménye? A román, szerb, tót és német entellektüellek pompásan meg tudták magukat érttetni idejött külföldiekkel, Londonban és Párizsban, Berlinben és Bécsben az ő szavuk sűrűbben hangzott, mint a miénk és mindenképen érthető, hogy az a vadidegen ember, ha még oly elfogulatlanul közeledett is felénk, az irántunk elfogult nemzetiségek befolyása alá került és közömbös vagy jóhiszemű érdeklődőből ellenségünk lett.

Mea culpa, drága testvéreim, magyarok! Verjük a mellünket, amiért könnyelműen eltékoztunk a drága időt, amiért léha mulatozásokba fullasztottuk a „honfi-keservet”, ahelyett, hogy nyelvtani órákat vettünk volna... Nostra culpa!... És még mindig nem késő, ha belátjuk hibánkat, mulasztásunkat. Ellenben kárhozat és pusztulás szakad reánk, ha Pató Pál módjára legyintünk a kezünkkel, nagyot eregetve a pipából, amely bódító füstoszloppal zárja el szemünk elől a jövőt, az új fényesség földerülését. Nekünk, rokontalan és testvértelen magyaroknak, sokkal nagyobb szükségünk van idegen nyelvek tudására, mint a százmilliót számláló német nemzetnek a franciára meg az angolra, és lám, minden művelt német férfi és nő megtanul franciául vagy angolul. Mi nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, amit az angol és az északamerikai, aki azt mondja gőgösen: „Kétszáz millió ember anyanyelve az én nyelvem, aki beszélni akar velem, tanuljon meg angolul!” Mi, szorongatott kis nemzet, akik ki akarjuk verekedni magunkat a balsorsból, a nyomorúságból, a némethez a maga nyelvén, az angolhoz és a franciához is a maga nyelvén kell hogy szóljunk. Kossuth Lajos a börtönben tanult meg angolul és talpra állította lesújtott nemzetét oltalmára London és Newyork lakóit. Apponyi Albert négy nyugati nyelven egyenlő értékkel szolgálja megrabolt hazája szent ügyét. Tanuljunk a legnagyobb magyaroktól! És tanuljunk magunk, tanítassuk a gyermekeinket németre, angolra, franciára, olaszra, nehogy némán kelljen állnunk a nemzetek hangos, pillanatra sem szűnő versenyében! Nyelvében él a nemzet, de a más nyelvén is meg kell érttetnie, hogy élni akar.

Téli napsugár

Irta: *Peterdy Sándor*

A kandalló előtt ültek. A szobába lassanként besettenkedett a homály és csak a parázs világított, mintha örködni, lesekedni akarna.

Egy ideig csend volt, majd a férfi ismét beszélni kezdett. Szavai csengtek, pattogtak, mint a márványra dobott érc. Az asszony nekipirulva hallgatta; szemei ragyogtak és félig nyílt ajkain szinte érezhetően tört elő a forró lélekzet. Remegő kezeit néha homlokához szorította, mintha attól félt volna, hogy elszédül. A kérő, könyörgő szavak ott zsongtak, zümmögtek körülötte, égették a testét, felzaklatták a vérét, csaknem elkábították. Hirtelen azonban erőt vett megindultságán és fehér kezeit odatapasztotta a férfi ajkaihoz.

— Hallgasson! Ne beszéljen! Nem akarom hallani! Kérem, hagyja abba.

A férfi gyengéden lefejtette a puha kacsókat szájáról.

— De én akarom, hogy meghallgasson! Érti, akarom! Az asszony tréfás ijedtséggel jegyezte meg:

— Huh, micsoda kemény, parancsoló hang! Pubikám, így nem szabad beszélni, mert még komolyan megijedek. Azután anyáskodva megcirógatta a férfi arcát.

— Pubikám, jól és okosan kell viselni magát, különben megharagszom.

A férfi kelleetlenül vágott a szavába:

— Kérem, hagyja ezt a beszédet! Most nem való ide. Néhány komoly szavam van önhöz.

Az asszony arcáról eltűnt a vidámság, kezeit az ölébe süllyesztette, szemeinek fénye megtört, mintha belül, a lélekben zokogna.

— Beszéljen hát... figyelek... — mondta szelíden, szomorúan. — Pedig, higgye el, mindkettőnkre jobb volna, ha mélyen eltemetné azt, amit mondani akar... Minek megbolygatni nyugalmunkat... Várjon és minden el fog mulni, mint egy röpke mosoly, vagy mint egy sóhajlás... A boldogtalanság, a kiábrándulás mindig elég későn szakad reánk...

— De a boldogság sohasem jön elég korán! — vágott közbe szenvedélyesen a férfi, — miért várjunk tehát? Lökjön félre minden aggályt, minden kételkedést, ne hallgasson senkire, semmire, csak éntem. Szeretem, szeretem és azt akarom, hogy az enyém legyen, hogy haza vihessem az én otthonomba, a mi otthonunkba, hogy ne kelljen örökké remegnem: hátha valaki megrabol...

Szenvedélyesen magához rántotta.

— Nem engedem... nem engedem...

Az asszony egy ideig odaadta magát a férfi vad ölelésének, perzselő, szomjas csókjainak, azután gyengéden kisklott az ölelő karok közül. A férfi azonban újra megragadta, magához szorította:

— A feleségem lesz... az én édes kis feleségem...

Az asszony szaggatott, szinte fuldokló pihéges elárulta belső izgatottságát, de azután hirtelen ellökte magát a férfit és éles, felesattanó hangon kiáltott rá:

— Ha lovagias férfi, akkor leül és meghallgat!

A férfi meghökkent.

— Mi lelte? — kérdezte halk, tétova hangon.

— Mindent elmondok... csak néhány percet kérek... azonnal...

Az ablakhoz ment, homlokát odaszorította az üveghez. Tekintete révedezve kalandozott az utca fehér szőnyegén, amelyre aranyávot vetett a téli napsugár. A bágadt fény azután eltűnt, nyoma sem maradt. A hó lassan, puhán szálalíngózott...

Az asszony csendesen visszaült helyére.

— Látja, ettől féltem már hetek óta... Tudtam előre, hogy eljön a nap, amelyen fájdalmat okozok önnek... Ugy gondoltam, hogy reményének épületét lassanként fo-

gom bontogatni, óvatosan szedem szét falait, hogy mire észreveszi magát, már csak üres helyét találja meg... De most oly váratlanul, oly erőszakosan támadt rám... kiméletlenül meg kell mondanom, hogy nem leszek, nem lehetek, nem akarok a felesége lenni...

— De hát miért nem? — hördült fel a férfi.
— Mondja csak, kedves barátom: hány éves maga?
— Huszonnégy... de ez...

— És tudja, hogy én hány vagyok? Negyven... Érti?... negyven... tizenhat évvel idősebb, mint ön... Egy ideig én is azt gondoltam, azzal ámitottam magam, hogy ezt el lehet feledni, hogy megcsalhatjuk magunkat... ámde ekkor... egy józan, hüvös percben mégis csak meghallgattam őszinte, igaz barátaim szavát, akik óva figyelmeztettek arra, hogy ez a házasság örültség lenne... Megpróbáltam vitába szállani velük, de végre mégis be kellett látnom, hogy igazuk van... hogy tanácsaikat meg kell fogadnom... hiszen egyszer már ugyanis bűnbánóan kellett belátnom, hogy mennyire a javamat akarták...

— Nem értem...

— Akkor is fitymáltam intő figyelmeztetésüket, amikor először férjhezmentem... Tizennyolc évvel voltam fiatalabb, mint a férjem... Rettenetes évek zúdultak reám... egy örökké retentő féltékeny öreg ember gyanúsításait, szemrehányásait kellett elszenvednem... És most barátaim ismét felemlik szavukat, elém sorakoztatják a múlt eseményeit... intenek...

— Kik azok a jó barátok, akiknek a szavaira annyit ad? — kérdezte hevesen a férfi — ismerni a k a r o m őket.

— Jó, elküldöm barátaimat magához.

A férfi arca felragyogott.

— Majd én beszélni fogok velük... meggyőzöm őket, hogy mennyire tévednek...

Az asszony csendesen ingatta fejét:

— Helyes, próbálja meg...

Azután már keveset beszéltek. Csak lélekzetük árulta el, hogy bensejükben erős viharok háborognak.

Mikor elváltak, az asszony a férfitől borult, ajkait ajkaira tapasztotta és el-elesukló hangon bucsuzott. Mikor pedig a férfi elment, sírva dőlt le a pamlagra.

— Vége van... ennek is vége... — zokogta.

A férfi alig hunyta le szeméit. Dühös terveket forralt a következő napra, amikor eljönnek imádjottjának jó barátai. Majd ő beszél velük, rákényszeríti őket, hogy más tanácsot adjanak az asszonynak.

Szerette volna ölni, gyilkolni az órákat, a perceket, hogy gyorsabban muljon az idő. Lomhán kullogtak, mint a fáradt vándorok. Százszor is felneszelt, azt hitte, hogy már jönnek a várva-vártak, de mindig csalódott. Végre csengettek. A férfi felsóhajtott. Ideges türelmetlenséggel figyelt a hangokra, kíváncsian leste: vajjon kik jönnek. Nyílt az ajtó, a szobaleány lépett be. Egy csomagot adott át. Küldönc hozta. Az asszonytól.

Reszketve bontotta fel. Először egy kis levélke hullott ki belőle. Az asszony írta. Csak ennyi volt benne:

„Kedves Pubikám!

Itt küldöm az én őszinte, igazmondó barátaimat. Beszéljessen velük.“

A férfi nem értette.

A csomagban egy másik boríték is volt. Sietve kinyitotta. Fekete kartonlapon egy ezüstös hajszál csillogott. Alatta ez a néhány szó: „Az én hajamból.“

Azután felbontotta a kis dobozt; elefántesont tükör villant feléje.

A férfi nézegette, forgatta a haját, a tükröt. Eleinte nem értette az összefüggést, de csakhamar kezdett derengeni a fejében. És lassanként megértette az asszony szavait. Igen, ezek az ő tanácsadói. Ezek figyelmeztetik őt arra, hogy az ő tavasza elmúlt... csak téli napsugár az, a mi lelkére vetődik...

A férfi, amint bele-belenéz a tükörbe, szinte hallja annak szavait.

— Látod, milyen vagy?... izmaid erősek, rugalmasok, arcod egészséges, színe hivalkodva hirdeti most bontakozó fiatalságodat... Szemeid az életkedvtől ragyognak...

ajkaidat a sóvárgó szenvedély pirosítja...

Én állítom ezt, aki nem mondok valótlan soha...

Nem hazudtam neki akkor sem, amikor órákig faggattott... kérdezett... vitakozott velem...

Nem titkoltam a ráncokat, amelyek már ott inceselkednek a szemei, ajkai körül;

nem rejtettem el a hervadás előhírnökeit...

És azt mondtam neki: néhány év előtt még nem volt egy ránc sem

arcodon és néhány év múlva már más sem

lesz, csak ránc... Mint a dércsipe rózsza, hervadni fogsz, ékességeidet hullajtod, vesztet

és a férfi diadalmos ifjúsága akkor kezd

majd csak igazán lombosodni... A mellőzés, a féltékenység, a tehetetlenség ezer gyötrelmeit fogod végigszenvedni...

A férfi kicsapó jókedvű kacagott.

— Ez az egész! Csak ezen mulik?... Akkor

nincs baj... Sutba veletek facsarteszű tanácsadók!...

Az asszonyhoz sietett.

— Itt vagyok! — kiáltotta lármás vidámsággal. — A tanácsadók nem tudtak meggyőzni semmiről, hiába keltek birokra az én tanácsadómmal...

— Ki az? — kérdezte meglepetve az asszony.

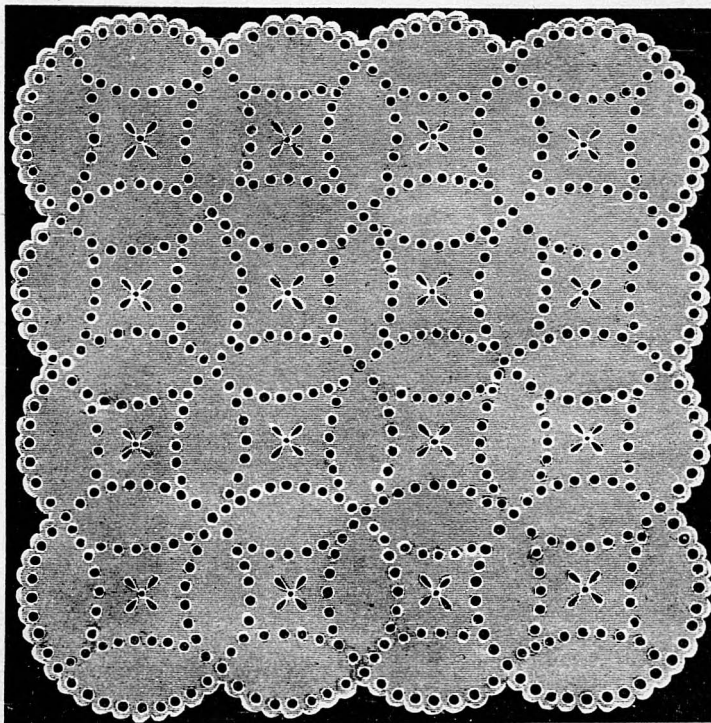
— A szívem! — ujjongott a fiatalember; ez az igazi, az ékesszóló, erős szavú tanácsadó. Hallgasson maga is ennek a szavára. Ugy-e hallgat?

Az asszony ellankadva suttogetta:

— Hallgatok.

A férfi hangos örömkialtásban tört ki. Az asszony azonban folytatta:

— Csak hogy a szív kissé megbízhatatlan, ingadozó, könnyen megvesztegethető bíró. Hallgassunk szavára, édes, de egyet kérek. A boldogságunkra, a szerelmünkre kérem, teljesítse ezt az egy kérésemet. Tépje ki magát az én körömből. Utazzék el; említette, hogy vidéken valami sürgős építkezésnél állást kínáltak magának: fogadja el. És vigye magával az én barátaimat. Beszéljessen velük, valahányszor a távolban reám gondol... És tanakodjék a szí-

Milló. Gottlieb modell (Lásd kézimunkarovatot)

vével is... Azután, ha majd — mondjuk — egy fél év, vagy egy év múlva visszatér és akkor is azt fogja tanácsolni, amit ma, én hűtlen leszek a barátaimhoz és hű... örökké hű magához...

A férfi elutazott. És elvitte magával az asszony igaz barátait. Azután nagyon sokszor beszélgetett, tanakodott, vitatkozott velük.

És a lelki csatározásokról sokszor és sokat írt az asszonynak.

Később a levelek már ritkábban érkeztek.

Nem telt bele egy félév, a fiatalember visszajött a vidékről. Az asszony tudta ezt, de nem hívta. Várta, várta, de nem hívta.

És a fiatalember sokáig, nagyon sokáig nem kereste fel. De egy levelet küldött és egy kis csomagot. A csomagban a kis elefántesont-tükör volt és a fekete kartonlap az ezüstös hajszállal. A levélben pedig csak ennyi:

— Barátainak igaza volt, önnek is...

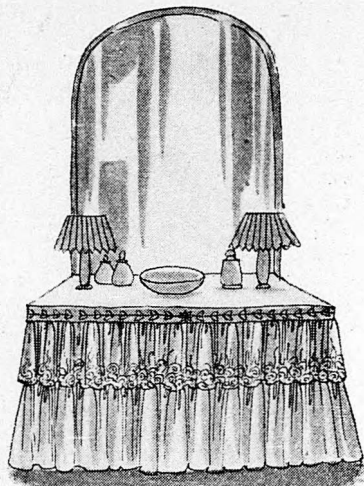

Miért?

Írta: *Claude Gevel*

Josette elment hazulról. Oh, öneki szegénykének, a n n y i halaszthatatlan dolga volt: fodrász, szabó, manicure, divatrevü Janettenél, kutyakiállítás megnyitása, főpróba és még ezer apróság, ami színültig betölti a nagyvilági nő életét.

Gaston pedig ilyenkor beül a szobájába. Az unalmas, dohánybarna falak közé, a könyvek közé, amelyek Josette számára nem mondanak semmit. Hogy aztán mit csinál ott Gaston, arra már a kis aranyhajú Josette nem kíváncsi.

Gaston a naptárjára pillantott:

1927. november 6.

Erről a napról egy másik nap jutott eszébe:

— 1920 november 6.

S e dátum beleütődött a lelkébe s a nyoma fájni kezdett, mintha fölszakadt volna valami régi seb...

Kihúzta az antik íróasztal fiókját. Bőrkötéses könyvet vett elő, fölnyitotta az első oldalon; olvasni kezdte:

„1920 november 6. Ma lesz az esküvőm, érzem, életem legszebb napja lesz ez a mai. Sohasem vezettem naplót. Őszintén megvallva, ostoba és céltalan foglalkozásnak tartottam a naplóírást s nem egyszer mosolyogtam ismerőseim felett, akik apró-cseprő, semmitmondó eseményeket nagyképpen megörökítettek. Most bocsánatot kérek mindazoktól, akiket ez a gúnyos mosolyom illetett. Most már én is érzem, hogy vannak érzések, hangulatok bennünk, amelyeket meg kell rögzítenünk, vannak percek, melyeknek szeretnénk utána futni, hogy megálljanak... Amit itt le fogok írni, az mind csak szó, szó, szó, mint a dán királyfi mondta. Az érzelmeket nem tudom rávetíteni a papírosra, félek, hogy belefulladás az otromba szavakba.

Menyasszonyom Josette Lari che. Mit mondjak róla? Mondjam, hogy szép, hogy a legszebb? Mit sem mondanék vele. Mert olyan szép ő, mint egy igazlelkű férfi álma s olyan jó, mint a tündérek édesanyám gyermekmeséiben. Szinte le sem merem mindezt írni! Eszembe jut, hogy az álm után felébredés jön s a felébredés néha zord és rideg... de miért is gondolok most erre? Miért?

Ha a szemébe nézek, már látom jövőd otthonomat. Mert ott minden az ő bűvös egyéniségét fogja visszazugározni. Minden rajta lesz az ő édes keze nyoma. Egymásnak fogunk élni, egymásért. Tanulni, olvasni fogunk a hosszú délutánokon, ha megúntuk, sétálni megyünk, együtt nézzük majd az élet változatosan pergő filmjét a boulevardokon, vagy kimegyünk oda, ahol már friss a levegő és zöld a látóhatár s megyünk majd egymás mellett összevágó léptekkel. Kifáradva fogunk hazatérni, piros arccal, éhesen. A vacsora jól fog esni... de... de most jut eszembe. én azt hiszem, sohasem fogok enni mert ő ül majd velem szemben és én betellek majd a nézésével.

De most veszem csak észre, hogy bohóságokat írok össze, ezért kérek téged, eljövendő komoly, meglett, őszülőfejű Gaston, ne neved ki 25 éves régi énedet, mert ő e pillanatban a legboldogabb embere a világnak... egy óra múlva lesz az esküvője.

S a 32 éves Gaston — kinek fekete haja már deresedett a halántékon — nem nevetett. Nem, inkább sírni szeretett volna, elsíratni azt a kedves, bohó, 25 éves Gastont, aki még boldog volt...

Fordított egyet, olvasott tovább:

ÉJFÉLI TILINKÓ

*Ballagok a sötét éjszakába
— Nem kísér a két szeme sugára. —*

*Fehér falu, fekete a tornya,
Mintha csak a bubánatom volna.*

*Integet a jegenyefák árnya.
— Csak a szívem ne fájna utána! —*

*Hej, keserves, sötét titku éjjel,
Sóhajomat messze vidd a széllel.*

*Hiába is gondolok reája,
Nem hallgat a tilinkóm szavára.*

*Alusznak a fehér kicsi házak.
Bennem is majd elpihen a bánat.*

*Fekete éj, csillag se ragyog rám,
— Elfelejttem azt is, hogy vagyok tán...*

Rolla Margit

1921. november 6, Üres, jelentőség nélküli feljegyzés. Szavak, amelyek nem mondanak semmit, mintha csak az lenne a céljuk, hogy takarjanak. Gaston még ma is jól emlékezett, mennyire kereste akkor a szavakat, nehogy le kelljen írnia az igazságot. Igen, akkor még ámította önmagát, akkor még hitte, hogy megváltozik az asszony...

Lapozott tovább: 1922, 1923, 1924, 1925, 1926... Csupa fájdalom, csupa csalódás. Minden évben keserűbbek a panaszkok... Gaston megrendülve olvasta a keserves sorokat.

Bemártotta a tollat, írni kezdett:

„1927 november 6...”

Ismét egy év. Eljutottam egy újabb mérföldközig. Nem merek visszanezni, nem számolom, hány volt idáig. Előre nézek, de sívár, göröngyös az út, mely előttem áll s én a vándor, máris rogyant térdekkel járok.

Van gyönyörű házam, vagyont érő bútoraim, képek, szobrok, könyvek, meg ez a sok drága régiség itt körülöttem, ez mind az enyém... s e pillanatban keservesen érzem, csakis ez az enyém...

Akiért szép a ház, akiért halmozódnak itt a képek, kincsek, bútorok, akinek lelke után áhítozik itt minden zug, — itt van, itt él és még sem az enyém. Kivé? Kivé? Ma még csak a nagyvilágé, a korzóé, a cukrászdáié, a szabónőé, a charleston-partnereké s holnap, holnap talán már a nevére sem lesz méltó!...

Mi vagyok én az ő életében? Férj. Jámor háziállat, mely igavonásra alkalmas, kevés igényű, bántalmakat békével tűrő, rendszerint unalmas, ellenben tud igen mulatságos is lenni, de akkor is csak színpadon, ha a szerepét valami jónevű komikus alakítja...

Igen, ez vagyok én az ő életében. Talán most is a charlestont járja és engem kétségek gyötörnek, majd összereszkadok...

Miért tűröm ezt? Miért, óh, miért vagyok még ma is itt mellette, miért nem szököm meg? Miért nem hagyom el örökre!...

A toll megállt egy percre. A szomszéd szobában berregett a telefon.

— Halló, ki beszél?

— Ön az, Doktor úr?

— Igen, értem, 10 perc múlva ott leszek, tanukról gondoskodjanak, esetleg mindjárt megcsináljuk a szerződést... letette a kagylót. Már öltözködött is, hogy pontosan ott legyen a megjelölt helyen.

*

Sokaig húzódott a megbeszélés, közte, ügyfele és az ellenfél ügyvédje között. Nehéz jogi kérdéseket vitattak meg, minden idegszálával odafigyelt. Még akkor is a paragrafusok hánykolódtak az agyában, amikor a kivilágított belvárosi utcákon át hazafelé sietett. Nem ült autóba. A friss levegő, a mozgás valósággal fölgyújtotta. Nők suhantak el mellette, szépek, esnyák, kopottak, elegánsak, egyik Josettre hasonlított. Josette... egy csapásra észébe jutott otthona, az íróasztal, az otfeledezt naplóval. Villámcsapás-ként futott át rajta a rémület;

— Szentséges Isten, ha Josette hazajött és elolvasta a naplót.

Megkettőzte lépteit. Legszívesebben szaladt volna. Majd megállt. Odaintett egy taxit. Még ezt is lassunak találta.

Végre, végre megállt a kocsit. Kiszállt. Talán nem is a lába, hanem a dobogó szíve vitte felfele.

— Itthon van a nagyságos asszony? — kérdezte a szobaleányt.

— Igen, itthon volt, de újra elment. Kéretj a nagyságos urat, hogy félkilencre felöltözve várja, mert estélyre mennek.

— Az én szobámban is volt?

— Nem tudom.

Le sem vetette a felöltőjét. Ugy ahogy volt rohant a szobájába.

Az íróasztalon minden úgy volt, ahogy otthagyta. A sárgaernyős kis lámpa most is égett, alatta a gyöngyháznyelű toll, a féligégett cigaretta, a nyitva felejtett napló... Szeme möhön tapadt a sűrűn teleírt lapra, elolvasta az utolsó sorát:

„Miért tűröm ezt?

Miért, óh, miért vagyok még ma is itt mellette, miért nem szököm meg? Miért nem hagyom itt örökre? S e kínzó kérdés után merész, modern női frással ott állott a felelet:

„Mert szeretsz, nyomorult!”

Ideges rángás futott végig a férfi testén. Hirtelen gyengeség fogta el, le kellett ülnie. Ugy nézte tárgult szemmel, riadtan a három szót:

— Mert szeretsz, nyomorult...

Már nem is a betűket látta, hanem a betűk mögött egy kárörvendő, vigyorgó arcot. Ráismert... Bár eddig sohasem látta. A sors volt, az ő sorsa. Ott hordta a hátán. Súlyos volt, néha meggörnyedt belé. A szívére gyakran súlyos csapásokat mért s nem egyszer sárba tiporta az önértétét, most először került elébe s megmutatta az arcát... Ed-

dig mindig azt hitte, hogy tragikus a sorsa. De most, most, hogy szembenézett vele, látja, hogy vigyorgó a képe s a fejbűbáján bohóc-sipka esőrog.

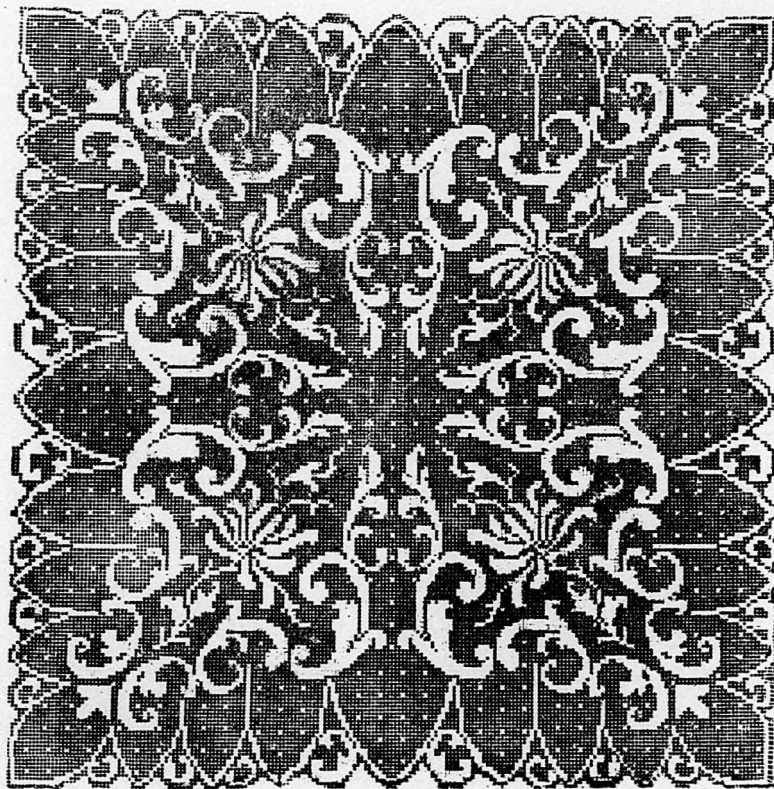
— Miért? Vajjon miért?

*

Az alabástrom miniature-óra nyolcat ütött. A férfi összerázkódott, mintha álomból térne magához. Felugrott. Átment a másik szobába. Gépiesen öltözködni kezdett. Sietni kell, mindjárt itt lesz Josette... estélyre mennek.

Franciából fordította: K. Lányi Pirooska.

*Kérjük,
sziveskedjék ismerőseit figyelmeztetni,
kérjenek lapunkból mutatványszámot*

File-terítő. Gottlieb modell (Lásd kézimunkarovatot.)

A fuvaros

Irta: Rácz Pál

Rácz Pál

— Hoó!

A két ványadt-izmú, világtalan ló megállott.

— Na! Gyűa!

A rudas rántott egyet az istrágon és a poros szekér odalódult a téglarakáshoz. A szekéren téglá volt. Szépen egymásmellé támasztva, egymásra rakosgatva, pontosan és ferden, hogy nem ártott egyiknek sem a döccenés.

A fuvaros a szerszám mellé dugta a ostort. Levette kajla kalapját és homlokát tarka zsebkendőjével törölgette a verejtéktől.

Előtte otromba nagy ház épült. Téglaház. Olyan téglaház, mint amelyen neki van kisebb a Mocsár-utcában. Egyebe sincs, csak a háza. Felesége eltemetve. Nem maradt senki utána, csak az a téglafalu alacsony ház, ahol az udvaron paraj, meg paprika terem. Az ablakban virág helyett aludtfejes köcsög, de az virágos.

Meghalt az asszony, nem maradt utána senki... Egyedül van ezzel a két vaksi lóval.

— Hoó!

Az egyik lovat éhes-potrohú légy csipte meg. A fuvaros lassan, gondolkodva szedte le a téglát. Fent, a felette ágaskodó állványok tetején kacérszemű kőmiveslegények rakták a veres falat. Izmoslábú lányok nótázva hordták a báromi terhet és ficánkoltak.

A szomszédból rövidnadrágos, mezítlábás kisló lépett ki. Fején a fekete, vaskos-szalú haj ételmaradékkal kenett... Kis inge kabátot sohase látott; ujjai szájában lögtak, mint a mézescukor.

Kíváncsian ódalgott a szekér mellé. A fuvaros rá se ügyelt. Pedig a fiúcska naiv tekintete sok-sok becsületeséget árult el. Macska-nesztelenséggel hágott a küllőkre és egyszer csak fenntermelt a téglarakás mellett. Apró kezével erőlködve emelte a téglát. Segített. Adogatta. A fuvaros szívét jóleső érzés járta át.

— Úgy, úgy fiam, csak segíts az öregnek. Jó fiú vagy... Mások is jöttek... Ilyen fiúcskák... gazficók... Vagy ellopták az ostorom, vagy a ló fülébe dugdosztak szalmaszálat, vagy megrángatták a gyeplőt, vagy...

— Udi, én jó vadok?

— Te jó, te segitel a szegény öregnek...

... És úgy hitté, hogy csak ez hiányzik neki a téglafalu házhoz, meg a foltos harisnyaszár mellé, melyben a sok ezüstpénz csillog, mint a víz sodrára hasaló alkonyni napsugár... Nem így gondolta, de érezte, hogy micsoda más volna akkor az élet, micsoda más! Ha neki egyszer ilyen lett volna. Ilyen fiú. De neki nem volt, nem volt soha. Ő az utca kölykeit csak gyűlölni tudta, mert rosszak, mert vásottak, akik neki, a szegény téglahordónak napjait csak keserítették.

Becézve szólalt fel gondolataiból:

— Hogy hívnak, fiúcska?

— Pittának!

És elejtett egy nehéz téglát. Az leesett és kettémálott.

A fiúcska ijedten ugrott le a szekérről.

— Nem baj! — vigasztalta az öreg fuvaros. — Majd fölveszem én, oszt odateszem a rakásba.

A fiúcska megtörölte kezét szennyes nadrágjába és ismét szopni kezdte barna ujjait.

A fuvaros sietett. Rá se figyelt többet, hanem rakta a téglát és keserűen nyelte a ficánkoló munkáslányok élcelődéseit. Lelkét már kikököntették gondolatai:

... Otthon ház két szobával. Szobában láda harisnyával. Harisnya tele pénzzel, csengőn guruló, harangszavú ezüsttel...

... Udvarán ott volna egy kisló, aki foghíjas szájjal vigyorogna. Kezében székfűvirágból szedett bokrévét nyújtana feléje, amikor hazajön este a két lóval, meg a szekérral... De nincs. De hátha volna? De nem lehet! De nincs... Neki nem is lesz már... És tekintete ismét éhesen kereste a selypítő fiúcska ételmaradékos fekete fejét. Az már ott állott a vak lovak előtt és füttyörészett.

A fuvaros gondolatai megint elkalandoztak. Mikor lerakta mind a terhet, az állványok alá ment és új bárcát kért a munkavezetőtől.

— Ma hozok még egy szekérral...

Már ekkor ismét a szíve zsarnoka, hideg munkásember, fuvaros lett.

Kihúzta az ostort a szerszám alól és a lovak megéreztek.

A vak rudas nagyot mozdított, kettőt, hármat lépett, azzal veszett iramba vágott.

Lábai alatt ott hempergett a mezítlábás fiúcska. A fuvarosban elhült a vér. Fürgé mozdulattal kapott utána és kiráncigálta a kerekek alól. Nem lett semmi baj. Egy kis horzsolás. Az arca vérzett.

Reszketve ölelte magához a rideg ember. Sohasem volt még ilyen közel hozzá gyermek test. Azt hitte, hogy most mindjárt más életet ad neki. Új életet, a magáéból, a folytatódót, ami majd hozzáköti mindig... És ahogy ölelte, ahogy babusgatta a síró fiúcskát, azt hitte, hogy szíve vére mind-mind átálmölik, belé a reszkető testbe; a véres arca, a kéken könnyező szembe... Elfelelte a szerencsétlenséget, el a tovfutó lovakat, el a szekeret, a körötte bámészködő embertömeget, el mindent, mindent; csak azt a gyermeket, azt a kicsi szenvedő emberkét nézte, aki belekapaszkodott a nyakába és átkarolta őt. Úgy érezte, hogy ha így maradhatna a halálig, odaadná érte a téglafalu házat, a harangszavú ezüstpénzeket, mindent, mindent...

A fiúcska édesanyja sikoltva rontott rá.

Eszelős mozdulattal rángatta ki gyermekét a férfi karjaiból. Éles körmével őrlöngve markolt a fuvaros pirult arcába és végigszántott rajta. Nyomában kiserkedt a vér.

A szíve vére volt. Azé a bolond, öreg szívéé.

Az asszony elrohant, a népség eloszlott, a leárvult, megtépett, kívül kérges, belül vágyaktól kinzott ember pedig ottmaradt egyedül az utcán, a téglarakások között s csak fényesnyelű ostora nyújtózott lába előtt a megtiport porban. Ez vele maradt, ez az övé volt.

A fuvaros lehajolt. Felvette...

— Úgy, Ön az aranyifjuság vezére? Gratulálok...

Főzés és irodalom

Írta: ifj. Gonda Béla

Joggal kérdezhetik, hogyan kerül ez a kettő össze. Mindjárt megmagyarázom, csak egy kis lélekzetet kérek, hogy előrebocsásam, nem afféle modern főzésről van szó, amikor ifjak megfőznek lányokat és mamákat s mamák és jövődő anyósok megfőznek fiatal urakat, eljövendő vőket, sőt, még arról sincs szó, hogy egy válófélben levő asszonyka hány más olyan férfit főz, akik közül legalább is egyikhez szívesen férjhez menne. Ilyesmíró! van szó. Csak egyszerűen

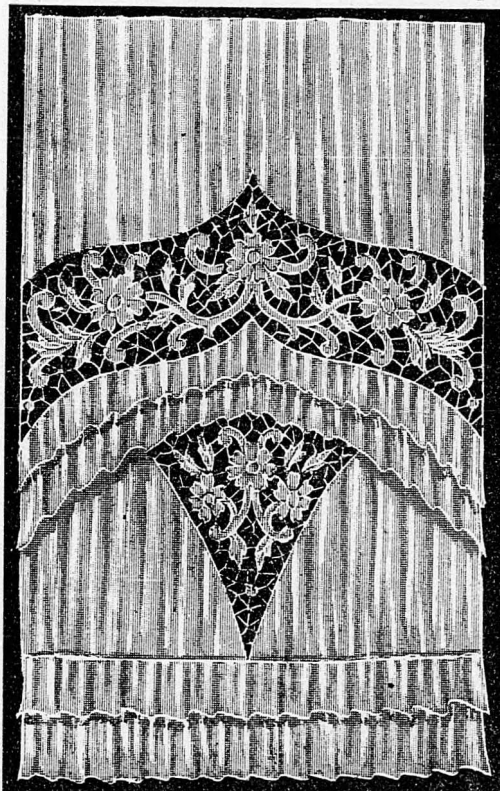
Nem és ismételten nem a régi, jó, öreg becsületes háziasszonyi főzésről, mert hiszen a közelmúlt napokban, egy beszélgetés során, egy derék jó úriasszony ismerősöm, engem, mint férfit, sőt férjet, azzal akart lefőzni, hogy azt mondta: „a legnagyobb igazságtalanság velünk, nőekkel, asszonyokkal, feleségekkel történik. Képzeld el, — reggel kimegyünk a piacra, alku-szunk, veszekedünk kofákkal, hentessel, fűszeressel, hogy nagynehezen és olesón megvásárolhassuk a férjuramnak az ebédre valót. Azután pedig, mikor mindezt hazacipel-tük, kezdődik a főzés s akkor megint tengernyi baj fakad. Hol a vízvezetéki csap nem működik nálunk, a negvedik emeleten, mert véletlenül a viciné az udvart surolja s akkor az emeleti csapokat elzárja, avagy a resó ég rosszul, avagy nem találjuk meg hamarjában a húsdarálót, mert azt a második emeleti szomszéd kérte a múlt héten kölcsönre és még nem adta vissza. Szóval ennyi mindenféle baj után végre reki állunk főzni s akkor vigyázni kell, hogy minden nagyszerűen sikerüljön, jóízű és elég legyen s a végén hazajön a férjuram, aki a mi jó négyórái kemény és nehéz és ideges főzőmunkánk eredményét, az ebédet, tíz perc alatt elfogyasztja, nem is szólva arról, hogy közben hol sóltan neki a leves, hol túlpaprikás a borjúpörkölt, a végén mégis csak annyit mond: „Mahlzeit, egészségetekre“ — s ezután leheveredik a diványra. Kérdezem ezek után, én, mint asszony, nem lealázó rabszolgasors-e a mi helyzetünk, amikor négy-öt órai fáradságos munkánk eredményét néhány tíz perc alatt elintézik, mert hiszen tíz-húsz perc alatt vége az ebédnek. Hát nem borzasztó ez, hiszen, hogy egyebet ne mondjak, — folytatja a jó panaszkodó asszonyom —, mit tud arról a férj, mennyi munka van például csak azzal, míg a levesbe való zöldséget, a sárgarépat, a zellert, a kalarábét lehámozzuk, sőt héjjaikat a szemetesládában összegyűjtjük.“

Drága jó Asszonyom, most pedig engedje meg, hogy én, az író is szóhoz jussak s egyet-mást feleljek. Azzal kezdem, hogy abban az igazságtalanságban, amit ön előbb felpanaszolt, rokontestvérek a főzés és az irodalom, sőt, sorstársak. Most, hogy mindjárt a végén kezdem, amit mi, írómberék, évek, sőt évtizedek keserves és komoly tanulmányai után, a tehetségünk, az írói készségünk, a szívünk, lelkünk egy-fazékba öntésével, két-három, sőt néha négy órai munkával papírra vetünk, cikké, tanulmánnyá formálunk, azt a három-négy hasábos cikket önök tíz-húsz perc alatt elolvassák s utána félreteszik, éppen úgy, mint ahogyan, az önök, derék háziasszonyok négy-ötórái főzésének munkája tíz-húsz perc alatt eltűnik a gyomorban. A különbség csak az, hogy önöknek legalább mi férjek, családapák, a jó ebéd után néhány dicsérő, elismerő szót mondunk, míg az író ezeket az elismerő szavakat nem is hallhatja, legalább is nem nyomban szellemi termékei elolvasása után. De menjünk tovább, — mi írók, évekig küzdöve, gyötrődve tanulunk meg csak annyit, hogy „csak“ egy könyvet írjunk meg három-négy hónap alatt, s önök ezt két-három óra alatt elolvassák, „készen vannak“ vele, úgy mint mi hamarosan az ebéddel, a vacsorával.

De most, mintha hallanám az örökös, folyton megismétlődő, szinte már sablonos ellenvetést: „hja, könnyű az írónak, neki van tehetsége s van neve, könnyű egy jövevű

írónak írni, annak a dolgait minden lap és a közönsége is szívesen fogadják. Hát, higgyék el, nem könnyű. Először is, ha elhiszem és felteszem, hogy már beérkezett vagyok, ez nálunk, írónál, rendszerint legalább is tíz-húsz-harminc év nehéz küzdelmébe került. S a siker, az elismerés, amit ennyi kemény munka után elérünk, sőt az esetleges dicsőség és a még bizonytalanabb hírnév is írói tehetőségének, az arrivált, beérkezett írónak nem a fizetsége, a fizetése, hanem inkább a — nyugdíja, a penziója. Azért kapja, mert már sokat és jól szolgált. S az egyetlen nyugdíj, ami érdem szerint néha még emelkedik is.

De, — hogy divatosan fejezzem ki magam: „amíg az író eljut odáig!“ — Ez sokszor hosszú, nagyon hosszú út. S itt, engedjek meg, hogy visszatérjek a háziasszonyra, a főzésre. Akárhányszor hallottam már háziasszony ismerőseimtől olyasfajta megjegyzést: „képzeld el, már tizenhat éve vagyok férjnél s csak most jöttem végre reá arra, hogyan kell egy igazán jó, omols almás-pitét meg-

Vitrázs. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

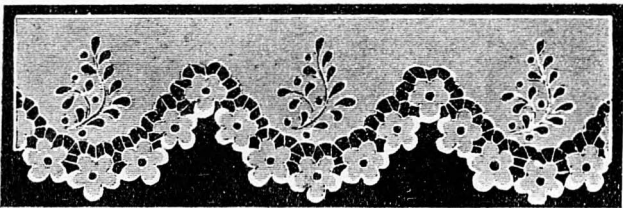
csinálni“. S ezt még ezernyi példával folytathatnám, de hiszen elég, ha arra utalok, hogy a napilapokban is, a „Magyar Uriasszonyok Lapja“-ban is, tapasztalt régi (de mindig fiatal) háziasszonyok étel-, sütemény-, stb. recepteket kérnek és közölnék, — tovább adnak.

Mit jelent ez? Azt, hogy a főzésben-sütésben soha sincs megállás, mindig akad újabb és jobb, és — ezek között mindig van — Kolumbusz tojása, amire bárki könnyen rájöhetett volna. S most — mit tesz, cselekszik a cikkíró? Esmékben, ötletekben hasonlót. Amit ír, csupa Kolumbusz tojása. Az írói mű akkor a legtökéletesebb, amikor az olvasó azt mondja: „ejnye, erre én már régen gondoltam, ezt én is mindig így képzeltem, nekem ez már régi ideám volt, — csak...!“ S ez a „csak“ az a bizonyos hiányérzet, aminek a betöltésére egyedül az író hivatott. Ez a „csak“ azt jelenti, hogy sokan megéreztek, de nem tudták sem kifejezni, sem írott gondolatba foglalni. Mintahogy ugyanezt érti a fárasztó munka után hazatérő író-férj, mikor az elébe tálat levesre, vagy kelkáposztára azt mondja: „nagyon jó, de hiányzik belőle valami; fok-

hagyma, vagy só, vagy más, — de azért vagy asszony, találd ki, mert ez a te mesterséged, a te művészeted!”

És hasonlóképpen, ez az író feladata is. Nekünk ki kell találni, mi az, ami a napi élet, a közelet, a társadalmi-, családi-, kulturális- és gazdasági-élet megértéséből, átérzéséből a közönségnek hiányzik, s mindezt nekünk kell a közönség számára, élvezhető táplálékká megfőzni, megsütni, és — ügyesen feltálatni. S ebben a munkánkban nekünk még több a gondunk, és sokkal kevesebb idő áll rendelkezésre, mint a háziasszonynak a főzésnél. Mert hiszen — hogyan is mondtuk cikkünk elején — a háziasszony problémái: ne legyen sótlan a leves, túlpaprikás a pörkölt, a húslevesben zöldség ne legyen túl sok s a héjját szemébe dobjuk, ne a levesbe”. S most ültessük mindezt át az író, az irodalmi mű konyhájába s akkor kérdezem, nem kell-e nekünk, íróknak még jobban vigyáznunk, hogy amit írunk, ne legyen sótlan, hanem legyen benne elég attikai só, avagy, hogy ha valami társadalmi jelenséget támadunk, ez a támadás ne legyen túlpaprikázott hangu, avagy, hogy a társadalmi élet nagy levesfazekába belekerült sok zöldséget jól meghámozzuk s a sok felesleges héjját a kivetni valók ládájába vessük.

S végül még egyet. Egy szellemes mondás szerint: „alkotás nincs forgács nélkül!” Amiképpen egy tökéletes műbútort az asztalos nem készíthet el anélkül, hogy egy csomó forgács ne hulljon, aképpen minden nagyobb írói mű alkotása közben, néha százával készítünk jegyzeteket, néha hónapokon és éveken keresztül, avagy kiszedés előtt törölünk egész oldalakat, változtatunk sorokat, néha egy-egy helyesebb, találó kifejezésen sokáig elgondolkodunk. A leghíresebb példa erre a nagy Balzac kézíratai, csupa törlés, javítás, pótlás, néha hónapokig gyötrődött, változtatott, törölt, húzott egy-egy fejezeten. — Ime, mindezek az irodalom, az írói alkotás forgácsai, amikről a közönség legtöbbször nem is tud s amikből sokat, pl. az apróbb jegyzeteket maga az író is a végén eldobja. S bizony, mondhatom, hogy ezeknek a láthatatlan forgácsoknak munkaközben való összegyűjtése, rendszerezése néha sokkal több időt kíván meg, mint magának a cikknek, sőt könyvnek a megírása, papírra vetése. S mindezek után ott van még a művészi forma, a gondolatok artisztikus, finom megformálása, — ez már aztán művészet, — s a nagyközönség egy része ezt néha alig veszi észre, vagy legalább is nem kellően méltatja, amit az bizonyít legjobban, hogy újabban nálunk — már a műveltebb közönség körében is rohamosan meggyarapodott a detektívregények, az amerikai — minden formaszépség nélkül — ú. n. szépirodalmi művek olvasótábor. Ez a mindenképpen csak szenzációra vadászó amerikanizmus már nálunk is szédületes tért hódít, híveket szerzett az olesóságával s amellelte rontja, rombolja folyton a közizlést. Ma nagy amerikai kiadványok tömegkonyháiban főzik ezt a sok, izetlen, szellemi tápértékben semmis irodalmi kotyvalékot, amely még rosszabb, mint a tömegfőzés, a filléres menük ételsora.

Szekrétynycsik. Gottlieb modell.

Hölgyeim, aki Önök közül büszke arra, milyen jól főz, milyen izesen, az legyen ilyen válogatós, finom izlésű az olvasmányában is. Csak valóban művészi értékű irodalmat, írói munkát olvassanak és elsősorban is csak magyar, jó írótól. Ezért harsog a Magyar Uriasszonyok Lapja egész szerkesztősége is, ezért dolgozik e lap egész író-gárdája is, s mi hiszünk, hogy — a fentiekben így bepillantást adva az író konyhájába. — foganatja is lesz hívó, buzdító szavunknak.

Egy repülőtszít naplójából

Írta: *Hangay Sándor*

A régi lengyel kastély egyetlen ép szobáját rendeztük be tisztai étkezőnek. Drótra kötött petróleumlámpa égett benne kormosan. Törött ablakán az őszi mennybolt felhős arca látszott. Itt-ott csillagokkal kicifrázva. A holdat időnkint sötét fátyol takarta, majd meg fényesen bukott elő, mint valami égő, lángoló gálya.

A hangulat nem akart felmelegedni. Érintetlenül álltak a boros üvegek és szó csak ritkán esett.

Ketten térképbe merültünk, számokat írtunk fehér papírosra idegesen. A másik tiszt arca még most is élénken lelkemben él. Nagy kékszemű, szőke magyar fiú volt, tele lelkesedéssel, bizalommal.

Valami furcsa érzés borzongatott meg. A lámpa sötét árnyakat rajzolt az abrosz fehér mezőjére. Olyan különös, olyan megdöbbentő volt az a fiatal gyermekarc s az asztalon feketéllő gyászos körvonala.

Künn hirtelen süvöltés támadt. A mennybolt teljesen beborult. Szilaj szelek keze bodros felhők nyáját kergette a négy égtáj minden irányába.

— Nem szeretnék most repülni — mondta az osztrák dragonyos tiszt, akinek arcát két hatalmas sebhely tette érdekessé. A Rarance-i nagy lovasroham emlékei.

— Ma a magyarok napja van — nevetett a lengyel főhadnagy és kocintásra nyújtotta felénk poharát.

Benyovszky hadnagy most hozzám lépett. Suttogva beszélt.

— Te ismered a szerelmemet. Odahaza vár egy lány, a menyasszonyom, akit sohase látok viszont. Fatalista vagyok. Igaza van a lengyelnek, ez a magyarok napja. Nekünk kettőnknek kell repülni. De egyikünk nem tér vissza. Téged várnak a fiad. Neked haza kell menned. Nekem nem lehet.

— Megbolondultál? Miket beszélsz itt össze-vissza. Te a levegő hőse, hogy lehetsz ily kishitű.

— Nem, nem kishitűség. Csak a vég megérzése. A biztos tudat. De látod, azért kötelességemet teljesítem. Csak egyet ígérek meg, hogy Zsuzsikát értesíted és mond meg neki, hogy még ott túl is őt szeretem.

Az ajtó hirtelen kinyílt s az inspekción altszít jelentette:

— Mind a két gép starton áll.

Azonnal felálltunk. Térképeinket, számításainkat hönünk alá csapva, fölvertük bőrkabátjainkat s a pilótasapkát. Forró kézzorítások és halk „Gut Land“ köszöntés búcsuztatott el bennünket.

Az autóban már csak hárman ültünk a sofförön kívül. Parancsnokom, a kapitány és mi ketten.

Gyors iramban értük el a repülőteret. Hangárok sápadt feltjai integettek felénk és két gépmadár egyhangú berregése hallatszott.

Cigarettaival kínálta társamat. Rágyújtottunk. A fellobbanó lángnál láttam, fehérek voltak ajkai. De fehér volt a kapitány is.

Ilyenkor az ember minden érzéke csodálatosan élénk lesz. Illatok kábítottak el, miket eddig soha sem éreztem. Csillagokat fedeztem fel, kimondhatatlan szépségűeket. A lassú, egyhangú ágyúorgást valami isteni szimfoniának hittem. Leányok, asszonyok, gyerekek jutottak eszembe. Lelkemet megrohanta a föld szeretete s talán a legjobban szerettem volna odaborulni a mező hervadt bősönnyára, hogy soha-soha ne kelljen elválnom attól, amit úgy hívnak — élet.

Gyülölettel néztem a két gépmadarra.

Még hallottam a kapitány „Gut Land“-ját. Aztán bezálltam. A postagalambokat benyújtották. Gyorsan motorpróbát tartottam, miközben a bombákat és géppuskákat is megtekintettem. Most a gép farkát leengedték az állványról. Egyszerre a sötétség még rettentőbben nehezedett rám. Csak a repülőter közepén három máglya vakított. A középső felé kellett startolni.

Veszett iramba nyargalt a gép. Néhány pillanat s éreztem, amint emelkedik. A tűz fölött lassú kanyarodóba kezdtem s lassanként szemem is hozzászokott az éjjeli fényhez.

Ezer métert mutatott a magasságmérő, mikor a második madarat is látom magam alatt emelkedni.

Itt lefojtottam a gázt, miután feljebb nem akartam menni. Hatszáz méterig súlyodtam, aztán háromnegyed gázzal repültem tovább.

Az én utam északnak vitt. Nekem a Dnyeszter fölött kellett tartanom, míg célomhoz jutok.

Mint egy fekete, villogó acélszalag, úgy feküdt alattam a hőmpölygő víztömeg. Sötét foltok variációja jelezte az erdőt, falut, szántóföldeket. Gomolygó füst, lángok vörös fénye mondta: itt már oroszok járnak.

Fantasztikus alakú felhők és süket csend ölelnek körül. Búg, berreg a gépmadar, szédítő sebességgel nyeli a távolságot percről percre.

Száz méterig bocskátkozom alá.

Nincs idő fontolgatásra. Gépiesen nyulok a bomba-ejtő emeltyűjéhez. Meghúzom. S tágra meredt szemmel figyelek a mélységbe.

Először sűrű gomolygó füstöt okádik a föld, aztán vörös tűznyelvek öltögetnek fel a magasba, majd szikrázó, lobogó láng hajladozik az este fátyolán keresztül.

Követi a második, harmadik, negyedik és ötödik bomba. Egymás után bontakoznak ki a kormos gejzirek, hogy aztán ragyogó liliomokká nyiljanak, piros, izzó szirmokat szórva szerte-széjjel.

Talán kárörvendés, talán a jól végzett munka sikere, vagy nem tudom mi az, ami ilyenkor az ember szívét ujjongva dobogtatja meg. Az ősember pusztító vágya gyönyörrel tölti el szívünket. Nérei élvezet onnan felülről nézni a pusztulást, a tüzek ezer színváltozását.

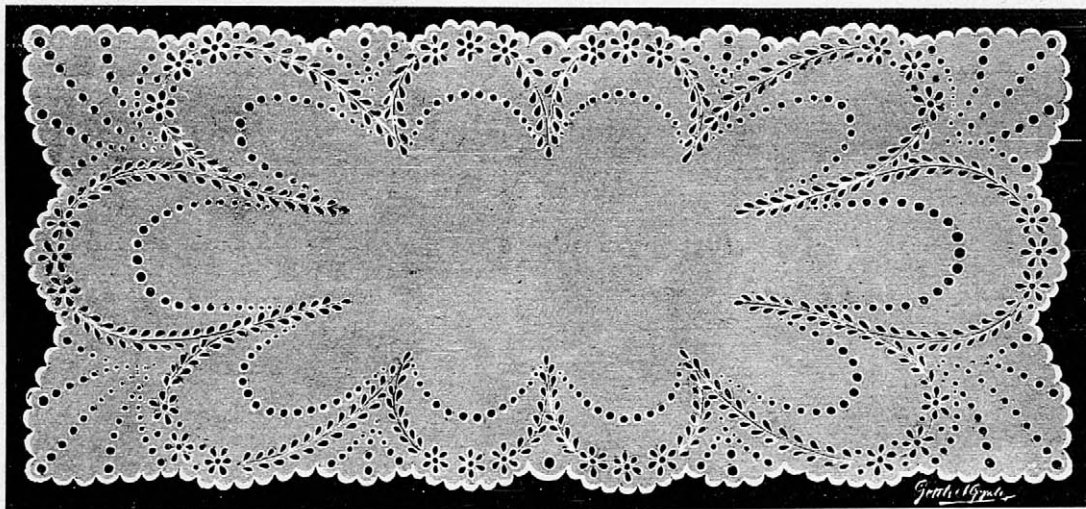
Néhány pillanatig tart. De megvan minden katonában. A következő pillanat már az élet.

El! El innen, minél előbb és megmenteni az életet.

Teljes gázt adva, kapaszkodom föl, föl, minél magasabbra, ahol biztosabb. Néhány perc múlva kétezeren felül vagyok s most már higgadtan lehet gondolkozni is.

Hamar beállítom a kompaszt új irányba. Megnézem mennyi a nyomás, van-e elég benzin, sőt még a fordulatszámolóra is van egy pillantásom.

És most vissza!

Madaira-futó. Goldlieb modell.
(Lásd kézimunkarovatót.)

Délre az országút fölött pedig fehér csillogással ott repül a másik, épp ilyen egyedül, épp ilyen elhagyatottan.

Most már az oroszok mögött vagyunk. Árnyék siklik el mellettem. Beletapad a levegőbe lomha szárnya s mint valami nagy, idomtalan denevér kering körülöttem.

Ez orosz gép!

Megnyomom a géppuska gombját. Szívem kegyetlenül kalapál. Kattog a gépfegyver élesen, de az utamból kitéríteni magamat nem hagyom. Ismét visszaveszem a gázt. Siklásba megyek át, hogy lejjebb kerüljek.

Egyszerre az orosz gépet elvesztem szemeim elől. Még úgy rémlik, árnyéka a hold előtt kővályog valahol, de aztán teljesen beleolvad a homályos háttérbe.

Különbén sem érnék rá figyelni őt. Piros labdák ugrálnak körül, fehér felhőkké foszolva. A rakétaeső mind sűrűbbé válik s lassanként úgy fest, mintha a mennyboltról rázná le valami hihetetlen erős kéz a csillagokat. Cikk-cakkba kell repülnöm s a magasságot is folyton változtatni, hogy félrevezessem a tüzéséget.

Villanyt gyűjtök. Ránézek az órára. Tizenkettő tizenöt percet mutat. Odapillantok a kompaszra, két fokkal délebbre kell mennem, azután célnál vagyok. Visszaveszem tehát egészen a gázt, menjünk a földhöz közelebb.

És csakhamar kibontakozik alattam a város. Szabálytalan fekete folt, szélein hunyó parázsrakásokkal ékesítve. Táborozó csapatok azok. Ott a holdtól bevilágított réten pedig trén pihen. Most már egyes sátrakat is látok. Jól ki lehet venni az állomást, mellette pedig a raktárakat. Ide sok municiót gyűjtöttek össze az oroszok.

Azután eszembe jut a másik, akit elfelejtettem, mert hisz a saját nyomorult életemet féltve, hogy gondolhatam volna rája?

Kutatva nézek körül. Nem látok semmit. Csak a hold ragyog, csak a csillagok biztatnak, csak a mellettem úszó felhők integetnek felém.

Már hozzám fénylik repülőterünk három máglyája. Siklani kezdek, egyre vesztve a magasságot. Most jön az erdősarok. Ott háromszáz méter magasnak kell lennem, akkor éppen a tüzek közé szállok le.

Szerencsém van, vagy jó az ösztönöm? Pontosan háromszázat mutat a magasságmérő. A fekete föld egyre gyorsabban közeledik felém. Fák suhannak el alattam. Megvillan az országút fehér teste. Egy zökkenés, begurulok a máglyák elé.

Kikapcsolom a gyertyákat és kiugrom a gépből. Madaramat már gondjaikba vették a szerelő emberek.

Kapitányom dideregve fogad az első hangárnál.

Fáklyafénynél nekiültem a jelentés megírásának. Hamar kész voltam vele.

Aztán én is odaültem a hangár ajtajába. Két cigarettára parázsolt. Két száj hallgatott. De négy szem még a sötétségen át is beszélt.

Vártuk a másikat.

Hajnaltájt madár suhant elénk. Benyovszky postagalambja volt. Szárnya alatt levél.

Remegő kézzel fejtettük le.

Kibontom. Egyetlen név rajta: Zsuzsi... és a papír vértől maszatos volt.

Színházi bemutatók

Ida regénye

Remélni akarjuk, hogy a Magyar Színház komoly eltökéltséggel kezdte meg a magyar drámairodalommal szemben elkövetett súlyos mulasztásaiért a vezeklést, amikor Gárdonyi Géza egyik dramatizált regényét hozta színpadra. Hinni szeretnők, hogy a Magyar Színház vezetősége végkép szakít azzal az ál-irodalmi áramlattal, amely valósággal előtötte már az erzsébetvárosi műintézetet, kiszorítva onnét minden nemesebb művészi akarást, amely a nemzeti irodalom igéinek kívánt szárnyat adni. A Magyar Színháznak végre is van multja, vannak tisztos hagyományai. Erről a színpadról indult el a magyar társadalmi drámának és vígjátéknak nem egy kitünő művelője, ez a színpad adta a Vigszínház után a legpompásabb színészegyüttest, ez a színpad mutatta fel a modern rendezés első nagy sikereit. Vég-

zetesen lesiklott a Magyar Színház a dicsőséggel szolgált hivatás útjáról, amikor „Trixi“-ket, „Jazz-énekes“-eket, „Pajtásházasságok“-at adott az irodalom komoly termékeire szomjúhozó közönségnek — és örvendezve jegyezzük fel, hogy megint az „egyesbe“ futott, amikor Gárdonyi Géza örökifjú, hódító géniuszát szólaltatta meg annyi balsiker és viszontagság után.

Gárdonyi Géza irt különb, erősebb kötésű, gazdagabb meséjű, valószínűbb regényeket is, mint amilyen az „Ida regénye“. „A láthatatlan ember“, „Az a hatalmas harmadik“, „Az egri csillagok“ költőjének egyik gyöngébben sikerült kompozíciója a több mint négyszáz nyomtatott oldalra elnyújtott „Ida regénye“. De azért ebben a művében is az ő varázslatosan üde, vadvirágos, sok színben játszó szelleme csillog, tetézzé azzal a különös zamatú humorral, amely egészen a Gárdonyi sajátja. „Ida regénye“ csendes lejtésű, folyamszerűen hőmpolygó mese, mely a medre, nyugalmas a vize, hullámokat nem vet, komor parti sziklafalakat nem ostromol harsogva. Ezt a szelid történetet tartotta alkalmasnak két gyakorlott kezű színpadi író, hogy vígjátékot formáljon belőle. Határozottan bátorság kellett hozzá. S mert a munka várakozáson felül sikerült, teljes elismerés jár Emőd Tamásnak, a finom hangulatú póétának és Török Rezsőnek, az ismert kabaréírónak. Meglepő színpadi érzékkel válogatták ki Gárdonyi regényéből azokat a motívumokat, amelyekből a cselekmény színes szálai fonódnak, szerencsés szímmel hagytak ki olyan regényrészleteket, amelyek a színpadi bonyodalomnak és kifejlésnek akadályai lennének, viszont a sajátjukból adták hozzá a regényből hiányzó drámai elemeket. A figurák természetesen élesebb körvonalakat kaptak a színpadi munkában s a mesét, amelynek helye és ideje tarkán váltakozik, elmésen koncentrálták négy képbe, illetőleg felvonásba.

Hogy Ida házassága Balog Jánossal egészen valószínűtlen, erről a dramatizálók persze nem tehetnek. Gárdonyi nem a valószínűséggel akart hatni ebben a regényében, hanem a részletek rajzával, amelynek olyan mestere, mint a plakettkészítő a kispasztikának. A regény 1913-ban játszik, de azt hisszük, már akkor sem voltak olyan multimilliomosok, mint a bornagykereskedő Ó Péter, aki apróhirdetés útján az első jött-ment fiatalemberhez adja a zárdából éppen csak hogy hazajött leányát. Gárdonyi fantáziáját az a probléma izgatta, hogyan szereti meg egymást két fiatal lélek, akiket a legridegebb érdekházasságba hajszoltak. Míg idáig eljutnak, ezt az utat sok kedves ötlettel kövezte ki Gárdonyi és a dramatizálók mulatságos játékok szerkesztettek a furcsa házasságból, amelynek vége természetesen egy valódi, boldog házasság.

A Magyar Színház Gaál Franciskát szerződtette Ida szerepére. A verhetetlen naiva ezúttal nemcsak bájos egyénisége fegyverzetét vitte harcba, hanem aprólékosan kidolgozott művészmunkával is meglepte elragadtatott közönségét. Gaál Franciska tehetsége a részletekben nyilatkozik meg, egy-egy kézmozdulatában, fejtartásában, hangsúlyában, vállrándításában, duzzogó hallgatásában, elfojtott sóhajtozásában. Hogy a női szerepeknél maradjunk, Lázár Mária rendkívül hangulatos ál-művésznő-portréját kell kiemelnünk, de találó hangjai voltak Turai Idának is, aki ismét megkapta a maga „édesen nyafogó“ szerepét. Gombaszögi Ella egy hálátlan és nem egészen színpadképes alak megszólaltatásával viaskodott. (Süket-némák nem valók a színpadra; testi nyomorúsággal nem szabad a nevető ingert csiklandozni.) Kiss Ferenc juszotta Balog Jánost. Nem neki való szerep, amint hogy egyáltalán nem tartjuk szerencsésnek, hogy ezt a nagytehetségű jellemábrázoló színészt szalonszerepekben foglalkoztatják. Rátkai Mártontól több színt és több karakterisztikumot vártunk. Lehet, hogy maga az iztelen és színtelen szerep az oka, hogy nagy képességeit nem élvezhettük. Hegedüs Gyula, mint Ó Péter, tökéletes volt. Játéka, éneke, minden mozdulata: élmény. Az epizódsszerepekben Z. Molnár László, Dénes György, Zala Karola, Balassa János kitünők. A rendezés Vágó Béla kifogástalan munkája.

Én és a hugom

A Belvárosi Színháznak végre meghozta az évad döntő nagy sikerét egy minden ízében szellemes, bűbajos és tiszta stílusú francia vígjáték, az „Én és a hugom“, amely Hajó Sándor mesteri fordításában ritka élvezetes három órát szerez a közönségnek. Hogyan keresi a minden földi jóban dulszkodó hercegkisasszony a szerelem boldogságát egy esetlen fiatal középiskolai tanárban és hogyan tér vissza házi oltárához, a kincshez és ranghoz: erről szól ez a briliáns elmésséggel megírt darab. Mulatni annyit lehet rajta, mint két tucat angol, vagy tíz tucat német vígjátékon. Berr és Verneuil, a színpad fölényes művészei, még a legjava magyar szerzőkön is tultesznek lelemény dolgában — s ezzel mindent megmondunk. Az előadásnak külön értéke Honthy Hanna, Gózon Gyula és Delli Ferenc produkciója. Honthy Hanna ma verhetetlenül a legtökéletesebb vígjátéki szubrett, — olyan művészi karriér, amivel egyetlen magyar színésznő sem dicsekedhetik, aki ballerina- és operett-primadonna-múltra tekint vissza. Gózon Gyula a jellemkomikum klasszikusa lett egy kisvárosi cipész ellenállhatatlanul mulatságos alakításával. Delli Ferenc hőies lemondással elrúttította magát, hogy mint ügyefogyott professzorcska minél hatásosabb legyen. De elsőrendű részese a diadalnak a mindig kitünő Berki Lili, Sugár Lajos, Várnai Jenő, Körösi Angela és Biliczki Tivadar is. Vincze Márton díszletei és Gaál Béla rendezési ötletei minden dícséretet megérdemelnek. Beöthy László színházának előre láthatóan tavasz közepéig nem lesz szüksége új darabra.

Szabolcs.

Fehér fogak

minden arcot vonzóvá és széppé tesznek, gyakran már a pompásan üdítő Chlorodont-fogpaszta egyszeri használata után. A fogak rövid használat után gyönyörű elefántcsontfényben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtejjű Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérlelje meg egy tubus fogkrémmel, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubus ára P 1.—. Chlorodont-fogkefe (puha vagy kemény sörtejjű), P 1-50. Chlorodont-szájvíz üvegenként P 2-60. Csak kék-zöld színű csomagolásban „Chlorodont“ felirattal valódi. Mindenütt kapható. — Leo-Werke A. G., Dresden, magyarországi vezérképviselő: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

Komédia

Úton-útfélen egyebet se hall az ember, mint ilyen és ehhez hasonló sóhajtásokat:

— Ha én ezt tudtam volna!... Ha én újra tizenyolc éves lennék!... Csak orvos ne lettem volna!... Csak színésznek ne mentem volna!... Csak a tisztviselői pályára ne léptem volna!... Hogy vert volna agyon az apám, amikor jogász lettem!... Bár sohase hallottam volna iparról!...

Röviden: senki sincs megelégedve ebben az országban a magaválasztotta mesterséggel. Én sem, te sem, ő, szíves olvasó, ő sem, akiről erről a kérdésről naponta legalább egyszer beszélsz. Hát akkor minek kellett volna lennünk? Hogy lenne jobb, szebb, boldogabb az élet? Egy héten keresztül minden ismerősömet kivallattam, meg van-e elégedve a pályával, amelyen működik, illetve mi szeretne lenni? Lelkiismeretes vizsgálataimról az alábbiakban számolok be:

A földbirtokos: Hogy mi szeretnék lenni?... Őszintén megmondom. A saját magam jószágigazgatója.

A jószágigazgató: Ha én egyszer földbirtokos lehetnék!

A bankár: Mikor kis bankhivatalnok voltam, egy regényt és egy drámát írtam. Oh, én számár! Ha ott hagytam volna a bankot és az írói pályára léptem volna... most ezrével kapnám hetenként a dollárokat!...

A vendéglős: Hogy mi szeretnék lenni? Főpincér a saját vendéglőmben. Annak biztos a jövedelme és nincs az a kockázata, ami nekem.

A főpincér: Minden kárért én vagyok a felelős. Edénytörés, lopás, bliccelés... Pincér szeretnék lenni. Az legalább tudja, hogy amit keres, az tisztán az övé.

A pincér: Ha én egyszer főpincér lehetnék!...

A drámai színész: Egy másodrendű énekes négyszer-öttször annyit keres, mint én. Ha nekem hangom lenne!... Ha énekes lehetnék!...

Az énekes színész: Nincs valami bosszantóbb a mi pályánknál. Az a folytonos rettegés, hogy az ember egy nap elveszíti a hangját!... Ha én drámai színész lehetnék!

A házasságközvetítő: Az én mesterségem akkor lenne jó, ha nem a véglegény kapná a hozományt, hanem én.

A völégény: Az egész házassági intézményt a közvetítőknél találták ki. Hozomány?... A hozomány elúszik, a feleség megmarad.

A nagykereskedő: Ha már mindenáron muszáj kereskedőnek lenni, csinálja kicsiben az ember. És csak semmi személyzet!... Szerény, de biztos haszon.

A kiskereskedő: Mi csak tengődünk. Mindent lefölnének a nagykereskedők. Övék a hitel, övék a haszon.

A középkereskedő: Csak a fixfizetésűeknek megy jól. Azok tudják pontosan, mit kapnak elsején és beoszthatják maguknak. Ha én hivatalnok lehetnék!

A hivatalnok: Az én szegény apám azt akarta, hogy úr legyen a fiából. Hát úr vagyok én? Csak előlről kezdetném! Egyetlen ideális pálya van: a kereskedői.

A lapkiadó: Hogy mi szeretnék lenni? Újságíró, aki elsején pontosan megkapja a gázsiját.

Az újságíró: Én csak a felét szeretném egy hónapra annak, amit a kiadó egy nap alatt keres. De hogy valamivel szerényebb legyek, megelégednék azzal is, ha egy jó újságárus standot kapnék a Terézvárosban.

A színigazgató: Szívesen cserélnék bármelyik közép-gázsijú színészemmel.

A színész: Szívesen cserélnék a színigazgatóm barátnőjével.

És most leleplezem az egyetlen embert, aki nem panaszkodik. Szó szerint ezt mondotta nekem a körüton:

— Az én életem se nem jobb, se nem rosszabb, mint volt a háborúban vagy még régebben. Egy pillanatig se hagytam el a helyemet. Újabban sok régi gazdag reflektál

ugyan rá, de az én kuncsaftjaim hüek maradnak hozzám. Nem mondhatnám, hogy elégedetlen vagyok s ha azt kérdezi az úr, mi szeretnék lenni, azt felelném: az, ami vagyok.

Egy elegáns hölgy libbent el mellettünk. A meg-intervjuolt ember reszkető hangon szölitotta meg:

— Nagyságos asszony, kezít csókolom, egy falat kenyérré valót!...

Eugenius.

Penészvirág

Ő is az Isten kedves gyermekének született, joga volna élni és mosolyogni, napfényen süt kéreznit, de a szobába, hol ő hervadozik, nem igen sít be napvilág. A külvárosi síkatorok omladozó viskói fölött szomorú az ég. A falak horpadtak és iszapbarnán düledeznek, a kémények vihartörten hajladoznak, lent az udvaron halomba tornyosul a szemét, a hulladék, a piszok, szemétkben-piszokban a fertőző csírák, miazmák milliárdja és milliárdja. És bent a szoba is egy élő baktériumág. Doh terjeng benne, nyírok harmatozik, víz csepereg halkán és rejtetten, mint az orgyilkos halál. Micsoda mély tónusú nyomor! Korhadt itt minden, minden tárgy és minden lélek, padló és levegő, minden, minden, csak a penészgombák élnek és virulnak gazdagon kibontakozva, pádimentom és ajtóküszöb alatt, odvas fal-mélyedésekben és nyirkos szögletekben...

Itt születik a kis penészvirág, ebből a miazmás talajból sarjad a külvárosok gyermeke. Arca önszínű, szeme mélyen ül és lázban ég, sárga bőrén átsüt az inség, mint a viaszgyertya fénye: angolkór, tüdővész és minden ósátok ráfekszik az ő életére. — És ő csak ül a porban panasztalanul és letargikusan, míg más gyerek a polgári mód tiszta szőnyegén teszi meg első lépéseit az élet felé. Más gyermeknek van cipője, van ruhája, van étele, van játékszere, van édesanyja, van édesapja, ám a kis penészvirág meztelen lába göröngyön vészlik, ruhája szakadt rongy, étele másnapos kenyérdarab, játékszere porváracská, az édesanyja pedig az a keseredettszívű asszony aki minden reggel megveri, mielőtt munkába menne s este is csók helyett veréssel illeti... és az édesapja, a sötétarcú, haragos ember, ki szót sem szól egész héten, csak szombat este kiabál, mikor már elitta a heti keresetét... Micsoda sors! Micsoda balvégzet! Nincs itt imádság, nincs anyai mosoly, csak ingerültség, éhes sírás és pofon. Szegény gyermek! A fekvőhelye nem az édesanya szerető karja, hanem nyirkos zúgban foszlott szalmazsák. Mit adjon neki? Semmit. Csak tengeti árvaságos gyermekkorát, éli elhagyatva és nyomoruságosan. Szegény kis penészvirág! Majd jön egyszer és megváltja szenvedésétől a jótékony halál —

De akik életben maradnak, azok is veszendőbe mennek, mert hiányzik életükből a szülői szív melege, az Isten és a haza fogalma, a nevelés, az imádság és a tisztultabb élet-régiók után való sóvárgás. Az oduk miazmaival együtt magukba szívták otthon a durva elégedetlenséget, a reménytelenséget, a hitetlenséget, a bizalmatlanságot, a rosszindulatot, az irigységet és a gyűlölséget. Pap és iskola nem segít már rajtuk, de sötét és virágtalan lelkük mohón issza be azokat a tanokat, melyeknek nem az a céljuk, hogy megjavítsák a világot, hanem, hogy a világrendet ki-döntsék sarkából, s hogy összetörjék az emberi munka és szorgalom sokezeréves alkotásait. Penészvirág, te szegény, elveszett penészvirág! Születtél Isten gyermekének s lettél álligék apostela. Ki a hibás? Senki és mindenki. Csak a szegénység, a szívtelenség és bárgyúság. Mindnyájunk szegénysége, szívtelensége és bárgyúsága. Az hogy a virágos kertünket öntözzük és ápoljuk, a kutyákért nagy arany-érmes kiállításokat rendezünk, pártolunk és istápolunk mindent, csak árva nemzetünk virágoskertjével nem törődünk, csak a nyomorba roskadt emberszíveket nem szánjuk, csak a sínylődő gyermekvilágot nem sajnáljuk, az élet apró szentjeit és mártírjait, kik az ő kicsi, poros tenyerükkel némán törlik le sápadt arcukról a könnyet, mikor a magyar ég alatt ebédre kondul a déli harangszó...

SZEMTŐ-SZEMBE

VIDÉKRE kinevezett tanárok egymás után utasítják vissza a katedrát, — panaszolja Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter. A kis vidéki városokba küldött tanárok direkt csapásnak és büntetésnek tartják beosztásukat és inkább választják az állástalanság keserveit, mint a nyugalmas élet előnyeit, mert nem akarnak elszakadni a

kultúra fény- és hőforrásától, Budapesttől. A miniszter, akinek hatalmas koncepciója a csonka ország művelődésének egész területét átfogja, ebből az alkalomból fölveti a kérdést: helyes-e, hogy mindent, ami kultúra és mindenképpen, aki intellektuális érték, az egyetlen főváros nyel el s mindjárt hozzáteszi, hogy legfőbb ideje Szegedből és Debrecenből nagy, országos centrumokat csinálni. Csakhogy két városnak fővárosi kulturális rangra emelésével koránt-sincs elintézve a fölvetett probléma. Ezt a kultuszminiszter is tudja s ezért kívánja, hogy minden vidéki városban meg kell erősíteni az intellektuális réteget. De lám, az ő tanárai közül sokan mégis vonakodnak a vidékre menni, ahol nem veszi őket körül a kultúrának annyi ragyogása, mint — nem is Budapesten, hanem csak Szegeden, Miskolcon, Győrött, Pécsen, Sopronban, Nyíregyházán. A sorrend tehát így alakul: előbb kell megteremtetni a kultúrát a vidéki kisvárosokban és, azután majd szívesen megy oda tanár, mérnök, orvos, sőt talán író és művészember is! Igen ám, de kik csinálják a kultúrát? Tanult emberek, fogékony-lelkű nők és a társadalom minden osztályából a tehetségek. Ha pedig ezek irtóznak a vidékre menni, mi lesz akkor a szegény kultúrával? Hogy virítsen ki, hogy lombosodjék, gyümölcs-özzön? Nem marad más hátra: a vidékre küldött tanárnak, mérnöknek, orvosnak el kell mennie, de — kivált a tehetségesebbjét — dofálja nagyobb fizetéssel az állam és néhány évi munka után jutalmul helyezze át nagyobb városba, vagy Budapestre. A kis vidéki városok meglévő értelmisége pedig fogjon össze és a szunnyadó kultúrértékek kifejlesztésével teremtsen meg azt a varázskört, amelybe azután az igényesebb kultúremlékek is szívesen kíváncsiak. Irodalom, művészet és népszerű tudományok ápolása foglalja el a céltalan és gyakran túlhajtott dáridózás helyét. A bőséges evés-ivás, mulatás eltompítja az elmét, a szellemi táplálék felüldíti, megacélozza. Ha így lesz mindenütt, nem fog panaszkodni a kultuszminiszter és a vidéknek nem kell röstelni a maga kulturáját a főváros mellett.

*

Ez a havas tájkép Budapestről való, az ezerkilencszázhuszonkilenc január egyik napjáról, amikor is emlékezetes magasságban lepte el az utcákat az egek hófehér, szelíd prémtakarója. Magát a képet, melyet itt megörökíteni akarkok, éjszaka láttam, valamivel éjjel után, a Körúton.

A hó belepte vastagon az utcákat s körülramázta a házakat, ablakaikat, tetőiket, kapujukat. Villamosok, kocsik, autók, emberek, sepregetők, lapátolók sűrűn tarkították a

remekbe öntött képet. S mégis — csodálatos — az egész táj olyan volt nekem, mint egy végtelenül és tökéletesen halott világ, ahol csak egyetlen ember él. Halott minden mozgás, álom minden fény, képzelődés még a hó is; csak egyetlen ember él, mind e sok minden közt, csak egyetlen ember eleven.

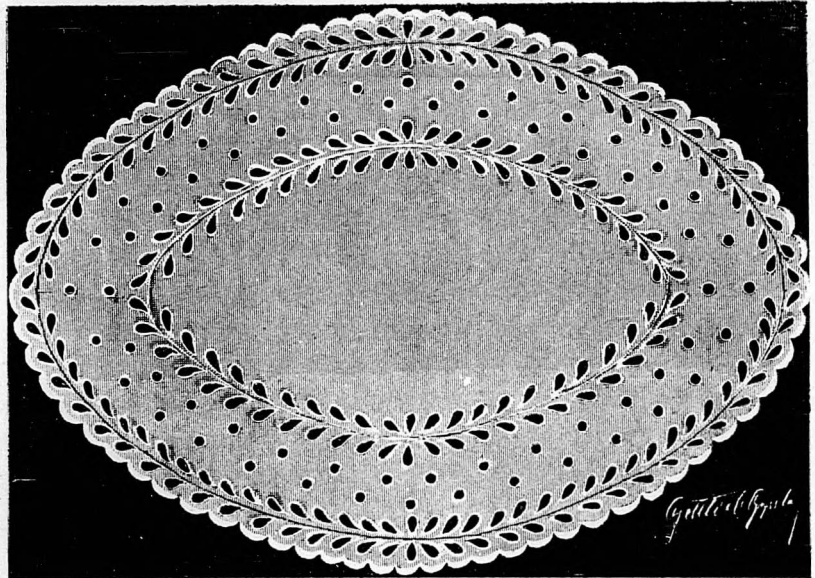
Az az egy, akit ott a havas utca közepén megpillantottam.

Ez az ember fekete keménykalapban volt, bársonnyal-léros, jól szabott fekete télikabátban, lábán kalocsni. Nagyon jóformájú uriember volt. S egy kis vasszekér volt előtte, teljesen megrakva hóval. A keménykalapos uriembernek a vastalicskának jeges két karját fogta és lassan, nagyon lassan tolta a havas talicskát maga előtt.

Ne tessék haragudni, de ismét csak azt mondom, hogy én semmit, de semmit a világon abban a pillanatban nem láttam magam körül, semmit az egész városból, az egész országból, csak azt az uriembert, amint a havat talicskázza lehajtott fejjel.

Azt gondoltam magamban: te szegény bé-listás. Ezt gondoltam, vagy talán ezt se, nem is tudtam gondolkozni, csak úgy odafagytam a járda szélére megdöbbenésemben, szégyenemben, megaláztatásomban és fájdalomamban.

Ostobaság lenne azon tünödni, mi volt az oka s hol kezdődött mindnyájunknak az a tragédiája, hogy ez a ke-

Ovális kisebb terítő. Gottlieb-modell. (Lásd kézimunkarovatot.)

ménykalapos uriember éjszaka, nyolc órán keresztül, mint egy négy pengőért kénytelen volt havat talicskázni...

Megtörtént. Így volt. Láttam. A két szememre esküszöm.

S utána néztem, míg csak láthattam. Lopva, nehogy megbántsam érzékenységét. Azt bámultam benne, azt a különös, drága szegényében is büszke embert, aki elől ime az élet elvette az íróasztalt, vagy a hivatalt, vagy a katedrát, elvette a viharos élet a dolgozás lehetőségét és aki mégis mindennek ellenére: dolgozik! Dolgozik, dolgozik, igenis, akár mennyiért, akár mit, akárhol, de dolgozik!

Soha életemben nem láttam tiszteletreméltóbb, derekabb, nagyobb embert, mint ezt az idegent ott a pesti hó-buckák közt. A havas tájkép talán elmosódik majd lelkemben, az ő alakja sohasem.

Ha nő lennék, szerelmes lennék bele.

b. a.

LOHR MÁRIA

VEGYTISZTITO-KELMEFESTŐ
(KRONFUSZ)

Gyár és központ: VIII, BAROSS-UTCA 85

Egy kiadó és egy szerkesztő nevelte fel Amerika mai asszonyait. A „Ladies Home Journal”, a világ legnagyobb női lapjának története

Két ember alkotta meg a világ legnagyobb női lapját, a *Ladies Home Journal*-t. A kiadó *Cyrus Curtis* és a szerkesztő *Edward Bok*. Az egyik amerikai, — skót bevándorló-családból, — a másik Hollandiában született és hétéves korában hajózott át szüleiével az újvilágba. A *Ladies Home Journal* Philadelphiában jelenik meg, kétmillió példányban. Ára példányonként 15 cent. Havonta 200.000 font értékben közöl hirdetéseket. Amerika asszonyainak politikai, társadalmi és kulturális fejlődése szorosan összefügg ennek az újságnak a történetével. Ezért tartjuk különösen érdekesnek egyszer erről is írni.

Cyrus Curtis, a nagy amerikai kiadó, a *Saturday Evening Post*, a *Country Gentlemen*, a *Philadelphia Ledger* és a *Ladies Home Journal* tulajdonosa, ma hetvennyolc éves. Karriérje, mint a legtöbb amerikai karriér, — újságírással kezdődik. Tizenkétéves korában kiment az utcára, vett három példány *Daily Courier*-t és eladta négy és fél pennyért. Gyors, ügyes kisfiú volt, aki egy hónapi munka után felment a *Courier* igazgatójához és hitelt kért tőle, hogy egy szomszéd kisvárosban új területet szerezhesen a lapnak. Az igazgató beleegyezett, Curtis másnap reggel elsőnek kapta meg a lapokat, egy mellékajton kiszökött, megelőzte a konkurenciát és pár héttel később, tizenkétéves és három hónapos korában heti tíz shillinget keresett, feleannyit, mint egy munkás abban az időben.

Tizenhároméves korában szerkesztett, kiadott és sajátkezűleg nyomott egy száz példányban megjelenő újságot *Young America* címen. Utána hat évig egy ruhaüzletben dolgozott. Huszszendős korában ismét újságokkal kezdett foglalkozni. Hirdetési ügynök lett egy haldokló bostoni újságnál. Egy szép napon a tulajdonos 150 fontért felajánlotta a lapot Curtisnak, aki nemet mondott, mire a kiadó ingyen átadta neki az újságot. Curtis laptulajdonos lett, de nem volt belőle haszna. Ő sem tudta talpraállítani az újságot, feladta és átköltözött Philadelphiába. Megnősült, új lapot alapított *Tribune* címmel, amelyhez elsőnek adott úgynevezett asszony-mellékletet. Egyik nap így szól hozzá a felesége:

- *Ki írja ezt a mellékletet?*
- *En, — feleli Curtis.*
- *Neveléses dolgok állnak benne.*
- *Tudod mit, — szól Curtis, — írad te ezt a mellékletet.*

Igy is történt. Az asszony mindig egy egész oldalt írt a lap számára, amely kitűnő volt és csakhamar a legnagyobb népszerűsége tett szert. Az újság átalakult, teljes egészében a női lap jelleget vette fel és új nevet is adományozott magának: a *Ladies Home Journal*-t.

A *Ladies Home Journal* végleges, nagy sikerét azonban nem Curtis és nem felesége alapozták meg, illetőleg nem ők egyedül ketten, hanem *Edward Bok*, az újságíró, aki alapítása után pár évvel átvette a lap szerkesztését. Harminc évig, 1889-től 1919-ig állt *Edward Bok* a szerkesztőség élén. 445.000-ról 2.000.000-ra emelte a példányszámot. A már említett 200.000 font havi hirdetési jövedelmen kívül 260.000 font havi forgalmat csinált az újság *Bok* működése alatt az eladott példányokkal.

Edward Bok egy életet töltött el azzal, hogy az asszonyok ízlését tanulmányozta. Persze, nem mindjárt kezdte ezzel. Tízéves korában ablakot tisztított heti 50 centért, újságot árult két és fél dollárért, vasárnaponként limonádét adott el a kirándulóknak. Heti hat dollárt keresett, mint táviratkihordó fiú. Centenként rakta össze a pénzt, amíg megvehette magának az *Appletons Encyclopaedia*-t, egy lexikonoszerű munkát, amelyet az elsőtől az utolsó oldalig kívülről megtanult. Könyveket olvasott, főleg nagy férfiak és nők életrajzát. Levelet írt több kiváló kortársának, nagy csodálkozására válaszoltak neki. Tizennyolcéves korában meglátogatta Amerika legnagyobb férfait, kezdve az elnöktől, aki végtelenül barátságosan fogadta. Látnivaló,

hogy a fiatal *Edward Bok* igazi újságíró-temperamentum volt. Tizenkilencéves korában titkár *Gould*-nál, a később híres milliárdosnál. Egy évvel később otthagyja *Gould*-ot, újságíró lesz, akinek feladata híres emberektől cikkeket kérni. Nem valami egyéni foglalkozás. *Curtis* ráér gondolkodni és gondolkozás közben rájön, hogy tulajdonképpen milyen kevés nő olvas újságot. Tanulmányozni kezdi a dolgot és rájön, hogy a férfit és a nőt homlokegyenest ellenkező dolgok érdeklik. A legtöbb férfinak sejtelve sincs arról, hogy mennyire másképp lát mindent az asszony. *Edward Bok* egy csomó napilapot beszél rá, hogy adjanak asszony-mellékletet. Ez 1880-ban történik és néhány évvel később felkéri őt, a női mellékletet specialistáját *Cyrus Curtis*, hogy vegye át a *Ladies Home Journal* szerkesztő-ségi irányítását.

Edward Bok azzal kezdte, hogy pályázatot írt ki olvasónői számára. Ötleleteket kért. Egyiké volt a kevés újságíróknak, akik nem hiszik, hogy mindent tudnak. *Edward Bok* a legszorosabb kapcsolatot teremtette meg olvasónőivel. Jelszava ez volt: *a publikumnak valami olyasmi kell, ami egy picit jobb, mint amit kíván.*

Rájött arra, — férfi számára nem könnyű megismerés, — hogy a nőket kivétel nélkül elsősorban az otthon érdekli. Azok az asszonyok, akik férfias gesztusokkal lépnek fel az életben, *Edward Bok* szerint nem ösztönték. Rájött arra is, hogy a nők egyénibek, frissebbek, mint a férfiak és hogy nagyon sokat foglalkoznak mindennel, ami közvetlen környezetükben van, ellentétben a férfival, aki messzebbmenő, elvontabb dolgok után szaladgál. Az asszonyt a teinte érdekli, társaságbeli szereplése, gyermekei, férje, háztartása, ruhái és butorai. Külön kis világot alkot magának a nő, amelynek középpontjában ő áll.

Ez volt *Edward Bok* gondolata, még hozzá egy olyan világban, Amerikában, amelyet a nők elférfiasodása klasszikus helyének ismerünk. Ugy látszik: tévesen. Mert *Edward Bok* sikere azt bizonyítja, hogy a házas és erősen érzelmi életet élő asszonyok dominál Amerikában is. És nincs férfi, aki az asszonyok előtt népszerűbb lett volna, mint ez a szerkesztő, ezt a kétmillió példányszám és olvasónők leveleinek további milliói bizonyítják.

Szívből jövő szavak egy másik szívhez: ilyen, a mi

számunkra kissé naivul hangzó címmel friss cikkeket írt Edward Bok érzelmi dolgokról.

Fölhahászta a legkitünőbb orvost, aki fiatal anyáknak a lap hasábjain tanácsokat adott. 90.000 csecsemőt nevelt fel Amerikában a *Ladies Home' Journal* szerkesztői üzenetei és orvosának, majd orvosainak személyes közbenjötté mellett.

Mikor a szerkesztői üzenetek elnyeléssel fenyegették az egész lapot, Bok harmincöt újságíró-t szerződletett, akik levélben válaszolták meg az évi egymillió fölül beérkező kérdéseket.

Darabonként öt dollárért teljes házterveket adott el az olvasóknak, tökéletes, olcsó, kis családi házak terveit, a külső építés és a berendezés minden részletével. Tízezer-számra épültek és épülnek a legmodernebb, legegészségesebb otthonok a *Ladies Home' Journal* tervei szerint.

Edward Bok reprodukáltatta a világ negyven legtekélyesebb festményét és kétmillió példányban osztotta szét olvasónői között. Európai fogalmak szerint az otthonnak nyomtatott reprodukciókkal való díszítése nem vall kifinomodott ízlésre, de Amerikában, ahol a művészet és a művészet szeretete még a legutóbbi időkig is jelentéktelen szerepet játszott, nagy dolog volt a női lap szerkesztőjének ötlete.

Egyszer megkísérelte Bok a legnehezebbet: hadat üzent a párisi divatnak és egyéni amerikai divat szükségességét propagálta szóval és modellekkel. Ez a hadjárat Bok vereségével végződött. A divatba nem engedték őt a nők beleszólni.

Amerika hadüzenete pillanatában kétmillió asszonyt mozgósított a *Ladies Home' Journal*, akik ingyen ajánlották fel munkájukat és pénzüket a hadsereg tökéletesebb ellátásának céljaira.

1919-ben, ötvenhatéves korában visszavonult Edward Bok a laptól, hogy közvetlenül az emberi gondok enyhítésének szentelhesse életének hátralevő részét és vagyonát.

— *Senkinek sincs joga* — mondja — *a világot anélkül elhagyni, hogy meg ne kísérelte volna megjavítását.*

Ime, ilyen a két ember, *Cyrus Curtis* és *Edward Bok*, akik Amerika mai generációjának asszonyait és leányait felnevelték és akik nekik köszönhetik, hogy a pénz nagy hajszejának világában is megőrizték lelkük frissességét.

Berend Pál.

Szerelem három országon át

— Regény —

Irta: *Csermely Gyula*

XXXVI.

És miközben ezek odabent történtek, odakint a terraszon tovább folyt a társalgás egyfelől a háziasszony és Anna, másfelől a trónörökös és Jóka között. Anna ki nem fogyott a szóból és a megszokottnál kissé hangosabban beszélt, csakhogy elvonhassa Demonkyné figyelmét, hogy Jóka és a trónörökös között zavartalanul folyhasson a diskurzus.

— Most két éve, — mondta ez utóbbi — ugyanitt ülünk a terraszon. Utolsó démonkai esténk volt s akkor azt mondtam, ha emlékszik rá, hölgyem, hogy nem jövök el másodszor is ez országba.

— Emlékszem, — felelte Jóka. — Annál kitüntetőbb házunkra nézve, hogy nem maradt meg fenséged akkori háttározata mellett.

— Most nem mondom, — folytatta a trónörökös — hogy nem jövök el mégegyszer ide, önökhöz, azt sem mondom, hogy jövök. Mert jönnöm vagy nem, a körülményektől fog függni, nem én tölem.

— Ez természetes, — jegyezte meg Jóka — ez az uralkodó személyeknél már így van. Akaratuk sok mindenben korlátokba ütközik. De meg kell ebbe nyugodni, ez törvény.

— Nem annyira törvény, mint béklyó. Rabbilines, gúzs; gyűlöletes a testemnek és a lelkemnek, Tudja-e, Jóka, hogy már foglalkoztam a gondolattal, hogy széttöröm?

— Tudom; ön le akart mondani trónöröklési jogáról, herceg, vagy legalább is hangoztatott már ilyesmit.

— Ezt csak egy embertől hallhatta, Jóka!

— Senkitől sem hallottam, csak egyszerű kombináció ez részemről. Minden fiatal ember — és Bieberfeld hercege is az — előbb vagy utóbb elérkezik életének ama napjához, melyen érzi vagy érezni véli, hogy cselekvési szabadsága gátak között van. Diákember például az iskolában látja a gátat és foglalkozik a gondolattal, hogy otthagyja; szabad- elvű pap az egyház merev felfogásában látja, fiatal hadnagy a katonai rendben és szigorban...

— Hát az uralkodó személyek fiai? — izgult fel Adalbert trónörökös. De volt annyi fegyelmezettség benne, hogy izgatottságát mosoly mögé rejtse.

— Az uralkodók fiai... erről már volt szó közöttünk, fenség. Most két éve, ha emlékszik, egy jármos szekér nyomát hogy mentem. Azt mondtam akkor, hogy a fenséges urak nem engedhetik meg maguknak a választást, ha csak a fenséges hölgyek közt nem, tetszik-e nekik egy nő, avagy nem tetszik. Nos, az uralkodók fiai emiatt lázadoznak leginkább; ez ellen revoltálhatott ön is és emlegethette, hogy lemond a trónról.

— Nem tagadom, Jóka, ez így volt. S hogy nem törtém ketté a bilincset, nem azon múltott, hogy nem volt meg a hozzávaló erélyem. Más ok miatt nem tettem. Minden elhatározásnak egy meggyőződés kell, hogy legyen az alapja, amely megokolttá tegye azt az elhatározást, ilyen meggyőződésem azonban — fájdalom — nekem nem volt.

Jókára nézve már fölötte kínos volt a téma, mert úgy gondolta, tudja, hogy mit céloz vele a herceg. Azt, hogy lépésről-lépésre közelebb juthasson a lehetőségéhez annak, hogy egy direkt tett kérdéssel megszerezze azt a hiányzó meggyőződést. S ezt meg kellett, hogy gátolja; ámde hogyan?

— Vagy más tárgyra terelni a beszédet, vagy megmaradni a tárgy mellett, de úgy, hogy lássa be maga a trónörökös; hiába is kérdeznék, tehát nem kérdezek.

Más beszéd tárgyára áttérni kényelmesebb is lett volna, könnyebb is, de megmaradni a témánál és úgy vágni el a kérdés lehetőségét; radikálisabbnak látszott, tehát jobb-nak is.

Jóka a radikálisabb útra tért. — Azt mondta ön, herceg, — felelte — hogy nélkülözötte a meggyőződést ahhoz a bizonyos elhatározó lépéshez. Én meg azt teszem hozzá,

hogyan nem is volt módjában szerezni és a jövőben sem lesz abban a helyzetben, hogy megszerezze azt a hiányzó meggyőződést. Sőt tovább megyek egy lépéssel, fenség: nem is lesz szabad, hogy ilyen meggyőződést szerezni próbáljon.

— Ez igazán meglepő... Miért?

— Az önök nagy költője szerint nem lehet büntetlenül pálmák alatt andalogni, nemde? Éppen így mondhatni,

A csapi (megszállott terület) ref. ifjúságának házi ünnepségéről készült felvétel

hogyan nem lehet büntetlenül királyfinak születni vagy Erbprinznek. Az élet megkülönböztetésekkel van tele s amit egy Hans Basler megkérdezhetett egy leánytól, azt nem kérdezheti meg tőle egy trónörökös.

Hans Basler! A trónörökös megrezsent. A bieberfeldi képkiállítás jutott eszébe.

— Hans Baslernek — folytatta Jóka — még megmondhatta az a bizonyos Rüdeseim-lány, hogy szereti s hogy az övé akar lenni, mert nem volt közöttük tátongó rangkülönbség; Hans Basler tehát kérdezhetett, neki szabad volt; de az uralkodója fiának már nem mondhatta volna a Rüdeseim-lány, hogy szereti, tehát nem is volt szabad, hogy az uralkodó fia tőle kérdezze. Az igazi úr csak akkor és csak úgy kérdez, ha érzi, hogy szabad, hogy föltegye azt a kérdést.

Jóka most kivételesen nem lágyan, de az érdesség háttáráig férfiasan beszélt a herceghez (tőlem sem kérdezted, vajjon szeretlek-e, mert nem szabad, hogy ezt tőlem kérdezzed) és ez annyira meglepő volt Adalbert trónörökösre nézve, hogy eszébe sem jutott a kérdés: honnan is ösmeri a Hans Basler és a Rüdeseim-lány esetét? Arra sem gondolt, hogy kérdezze: mi kényszerítő szüksége volt arra, hogy elállja előttem a vallomás lehetőségének útját, mikor egyáltalán nem szándékoztam vallani? Adalbert csak üli megzavarodottan és megbénult tagokkal és csak annyit érzett, hogy a szíve, egy edény, mely felborult s most kiömlik a tartalma. A jövőben bizás, a remény, az a valami, mely mint a halálos sebből a vér, most kilüktet a szívéből s a földre foly.

Mint a lelkükben megkínzott jobbérzésű emberek már szokták, Adalbert is lassan az eget kereste a szemével és Jóka erre azt hitte, hogy a válasza is olyan lesz, mint a szeme: a rejtelmes távolságok felé méllázó. De a herceg most nem világfájdalmas-lágyan, hanem férfiasan így felelt a leánynak:

— Most már igenis a leghatározottabban mondom, hogy nem jövök el még egyszer ebbe az országba.

Alkut nem tűrő, energikus válasz volt, ki is merítette a trónörökös erélyét, mert egy pere mulva csak belézőkkent a lágyaságba.

Még egy pillantást vetett az égre és ezt mondta:

— Most búcsút vettem mindörökre a magyar ég esil-

lagaitól, hölgyem; semmi további teendőm itt többé, hát engedje meg kérem, hogy távozzam.

Elbúcsúzott Jókától s ez szó nélkül engedte, hogy menjen. Mert érezte, hogy csak sablonosan is kérdezni: — tán megbántottam, herceg, hogy itt hagy? már magyarázatokra vezetett volna. S két perccel azután, hogy Adalbert trónörökös az asszonytól és Annától is búcsút vett, a terrasz fölött egyik emeleti szobából egy ablakredőny leeresztése hallatszott. Nem kíméletes és lassú, hanem szemrehányó, neheztelő gyors leeresztés volt, mintha az, ki az ablak mögött a szobában volt, ezzel jelezni akarta volna, hogy minden terhére van. Mindaz, ami az ablakon kívül él, csak nyűg, csak teher a lelkének; még a csillagok is az égen, még azok is...

És Jóka, mikor hallotta a redőnyök gyors lefelé hullását és úgy vélte, hogy az okát is tudja, saját magának is azt mondta, amit Bécsben egyszer Gida bátyja mondott: — ejh, így gyilkolják meg a lányok a szerelmet.

Igy végződött az utolsó este és Adalbert elutazott anélkül, hogy még egyszer látna volna Jókát. Korán reggel ment el az atyjával és csak Sebestyén úr volt jelen, mikor vendégei elutaztak a kastélyból.

Igy gyilkolják meg a lányok a szerelmet: ez a bánatos gondolat szemerködött Domonky Jókában és felelt a szemrehányó zajra, mit a redőnyök gyors leeresztése okozott. Utána esőnd lett és hónapokig nem zavarta meg semmi a Domonky-kastélyban az életet. Ugy folyt és mult benne, mint azelőtt; Jókának mint eddig is, fátyelba volt burkolva a szíve, nem sejtetett se magavádat, se mélabút a trónörökös elutazása után sem, Anna pedig víg volt és mosolygó, mint napfényben a tengerszem felszíne.

Csak hogy Jóka nap-nap után egyforma volt, míg Anikó egének azurja néhanapján ködökbe hanyatlott.

Mikor eszébe jutott Cirill, akkor. Ha az volt a hite, hogy meghalt, ha az volt a hite, hogy életben van: ez is borút jelentett lelkének, az is. Ha a föld alatt van Nisopol Cirill, akkor adósa neki menyasszonyi hűséggel, ha meg él valahol — gondolta Anna, — mikor kérhet tőle feloldozást? Ő Bakunin professzor leánya, ő nem tehet úgy, mint bármely más leány tesz, hogy a halottra egyszerűen már nem gondol, az feloldozza őt már azzal, hogy a föld alá ment, az élével pedig rövidesen csak tudatná; mást szeretek, hát nem lehetek a tiéd.

Az isaszegi Stefánia Szövetség anyja és csecsemővédő ünnepélyének szereplői

És a háború harmincadik havában, hogy Gedeon szabadságra hazajött, ennek az arcán is ott homálylott-borongott az az árnyék. Most nem úgy, mint eddig, csak egy-két napra, most tíz hétre jött Domonkára Gedeon s most ráért, hogy gondolkozzék: mi lesz? Az eddigi egy-két nap csak a jelené volt; Anikóé a boldogságé, más semmié; az eddigi egy-két nap közel sem engedte Gedeonhoz a jövőt. De a mostani hetven napnak már a nyolcadika, tizedike a jö-

vőre terelte Domonky Gedeont. Mi lesz, ugyan mi lesz? Biztatta volt Anikót, mikor kitört az áldatlan nagy háború, hogy elintézi az ő ügyét az elsővel, az eltemetett, de élőnek vélt Cirillel... de mikor foghat hozzá és hogyan? A háború még évekig eltarthat... és azután: Oroszországban megtalálni egy embert! Tenyérnyi kis országban is nehéz, hát még egy akkora nagyban, mely a Névától Vladivosztkig terjed! És ha mégis csak igaznak bizonyul, hogy Nisopol Cirill doktor meghalt: hogy téríti el Anikót attól a hitétől, hogy ő hűséggel tartozik a halottnak?

— És mégis csak él Cirill, nem halt meg, — makacs-kodott Gedeonban a gondolat. — Ha meghalt volna, akkor halála előtt csak lett volna egy üzenete menyasszonya számára vagy közvetlenül vagy közvetve! Vagy magának Anának írt volna, vagy Timirjasev Izidornak, az kétségtelen. És ha csak a rabkórház őrnek adta volna oda azt a cédulát, melyre utolsó üzenetét írta Annához: annyi emberies érzést föltételezhet még egy rabkórház őre részéről is, hogy rendeltetési helyére juttatja. De sem Anna, sem Timirjasev gyógyszerész, sem Nisopolné, a Cirill anyja, nem kapott üzenetet egy sornyt sem, tehát föltétlenül él még a halottnak hitt.

S itt holpontra jutott Domonky Gedeon, mert megint csak látta a nagy kérdést: Oroszországban megtalálni egy embert? Egy országban, mely Kamszatkától a Dünáig ér!

Egy délután mind lent ültek a parkban és az oroszországi állapotokról beszéltek. Hogy forr valami odaát; minden jel szerint nagy események készülnek s hogy Berenszki Sándor, ez a fiatal, de rettenthetetlen forradalmár, a kezében tartja Oroszország jövőjét.

— Berenszki? — szólalt meg Anikó. — Most hallok először erről a névről; otthon még emlegetni sem hallottam, nem hogy szerepe lett volna az életben.

Mire Sebestyén úr józúen mosolygott.

— Nem is úgy lesznek a forradalmárok, mint például a miniszterek, — mondta. — Hogy évekig szerepelnek a fórumon, mint közéleti férfiak, mint képviselők, hogy azután hol könyökkel, hol ésszel, de inkább csak könyökkel, mint ésszel, útat törjenek maguknak a magasha. A forradalmárok titokban működnek s ha már ott vannak, hogy foglalkoznak velük az újságok, akkor rendszerint már a forradalmár is vagy a jövő, vagy a börtön és a vesztőhely. Ez a Berenszki Sándor is ilyen forradalmár.

Egy inas jött le a parkba a postával. Újságokat és leveleket hozott; leveleket Sebestyén úrnak és Gedeonnak, de Anikónak is hozott, most először, amióta csak Domonkán volt.

A többi levél várhatott vagy öt percig; az igazi szenzáció az Annáé volt. Ki írhatott Annának és honnan jött az a váratlan híradás? Csak nem az a gróf Waldkirchener írt? — villant föl Anna előtt a kérdés.

A nagymeyeri fogolytáborból érkezett és szabályszerűen cenzurázott levél volt, borítékán a világos címírás: Bakunin Annának, Domonkán. No, ez nem annak a vitorlarúdnak az írása!

— Akkor kié? — fojtogatta Annát a kérdés és feltépte a borítékot, — ki írt? Egy név volt a soroknak alján, egy ismerős név, melyre könnybe lábadt zöldesen kék szép szeme.

(Folytatjuk.)

1928. évi bekötési táblánk

Igen tisztelt előfizetőink nb. tudomására hozzuk, hogy lapunk 1928. évi bekötési táblája elkészült. Különös gondot fordítottunk arra, hogy a bekötési tábla kartonlapja vastagabb legyen a múlt években szállítottaknál, hogy a folyó évi súlyosabb évfolyamot megbirja. A bekötési tábla sötétolizöld moaréban játszó, mintázott, elsörendű egész vászonkötésbe van burkolva és kitűnő, tartós aranyozású felirattal ellátva.

A bekötési tábla ára darabonként 3 pengő. Az összeg postabélyegben, levélben is beküldhető.

Adminisztrációnk egyszerűsítése céljából a bekötési táblát csak az összeg előzetes beküldése után küldjük meg. Tisztelettel

a Kiadóhivatal.

Névnapi köszöntők

Írta: Pásztor Mihály

Szépasszony névnapiját köszöntöttük a minap. Radics hegedült. A régi búsmagyar nóták hangja mellett aztán visszaálmódtuk a mult idöket, amikor a névnap csakugyan a barátság, a jókedv és a gyomor ünnepe volt. És amikor a töltöttkáposztába még nem kevertek politikát. Mert ma már minden politika. A névnap, a születésnap, a lakodalom és a keresztelő, mind, mind alkalom a politizálásra. A régi jó öregek, mikor még fiatalok voltak, mindent az evésért és pityizálásért, a borozgatásért cselekedtek. Most pedig nem ülhet le az ember többedmagával az asztalhoz, hogy evés közben a társaság valamelyik tagja valami politikai dikciót ne vágjon ki, amivel aztán végleg elveszi a szájukizét azoknak, akik szeretik a jó ételt. Az újságok most is állandóan tele vannak névnapi vacsorákról szóló jelentésekkel, mely névnapon hol egyik, hol másik ismert, vagy kevésbé ismert politikus mondja el nagybecsű véleményét a világ folyásáról. Ezek az ismert és kevésbé ismert politikai szónokok nemigen hasonlítanak a darúmadárhoz, melyről azt tartja a szólás-mondás, hogy magasan repül és szépen szől. Ezek se magasan nem repülnek, se szépen nem szólnak.

Régente, mikor még nem ismerték az ideges gyomor-bajt, az emberek nagyon komolyan vették az evést. Hogy mennyire komolyan vették nemcsak a jó vidéken, hanem Pesten is, azt az öreg boldogult Gundel bácsi tudta volna megmondani igazán, aki valamikor régen az „István főherceg“ vendéglőse volt. Az „István főherceg“ az Akadémia-utca és a Béla-utca sarkán állott és híres volt remek főztjéről, nagyszerű borairól. A tudós urak és írók a Tudományos Akadémia nagygyűlései és a Kisfaludy Társaság felolvasó-ülései után Gundel bácsihoz jártak át bankettra. Azonkívül Szilágyi Dezso és Mikszáth Kálmán állandó társaságai is itt vacsoráztak, ha jól akartak vacsorázni. Egy ilyen Kisfaludy-banketten, amelyen öfelségétől kezdve, le egészen az új kisleladyokig, már mindenkit megtiszteltek egy-egy pohárköszöntővel, végül is az öreg Szász Károly állott fel szólásra. Az ősz költő-püspök az öreg Gundelt, a vendéglőt köszöntötte fel.

— Uraim, szép dolog a tudomány, gyönyörű dolog a költészet, a szerelem és az ifjúság — mondta Szász Károly —, de ez a sok szép és gyönyörű dolog mind-mind mulandó. A mi korunkban már csak egy nagy dolog van: a gyomor és ezt az egyet komolyan kell venni...

A borospoharak öszezendültek és mindenki boldogan ünnepelte az öreg Gundelt, aki a jó menüvel és a jó borral visszavarázsolta két órára az öreg urak fiatalos jókedvét. Gundel bácsihoz nemcsak költők és tudósok jártak, szerették az „István főherceg“ szakácsának a főztjét a politikusok is. De, aki politikus egyszer átlépte az „István főherceg“ küszöbét, az kinnhagyta az utcán a politikát és ha úgy hozta a helyzet, hogy dikciót kellett mondani, akkor nem kevert politikát a dikciójába, hanem a kosztot éltette, a Gundel-papa kosztját.

Vannak okos emberek, akik azt mondják, hogy nem is igazi a lakoma áldomás nélkül és hogy a bankettről nem lehet teljesen kirekeszteni a pohárköszöntőt. Régi hagyományai vannak a pohárköszöntőnek és díszbédéken egy-két „nagyfejű“ mindig betanul otthon egy-egy hosszú szónoklatot, hogy ha majd sor kerül rá, „rögtönzött“ beszédét elmondhassa a banketten. A pohárköszöntő divatját már ezekért a sajnálatraméltó emberekért sem szabadna teljesen eltörölni a világ színéről, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy míg ezek az emberek nem könnyítenek magukon a dikcióval, addig nyomja a gyomrukát. Viszont az angolok még az ilyen „nehéz“ helyetire is találtak orvoságot, mikor kifundálták a *hangtalan toasztot*. Két hónappal ezelőtt Londonban egy nagyon előkelő társaság ünnepelte önmagát. Csupa gourmand, aki az evést az evésért szereti. Ez a társaság nem tiltotta el a szónoklástól azokat, akik mindenáron dikciózni akarnak, de ki-mondotta, hogy a banketten csak a néma szónoklatot akceptálja. Az ebédlőterem egyik hatalmas falára óriási mozi-vásznat erősítettek és a pohárköszöntők szövegét arra veti-

tették fel. Ez a néma szónoklat aztán nem zavarta a bankettezőket, nem zavarta azokat, akik többre becsülték a gyomrukat, mint a pohárköszöntőt. Vígán nevetgéltek, tréfálkoztak, beszélgettek, ittak és ettek, miközben a mozi-gép egymásután vetítette a vászonra a szónoklatokat. Másnap az angol lapok nagy lelkesedéssel írtak az új talál-mányról és színes szavakkal dicsőítették azt a böles embert, akinek az agyvelejében a néma toaszt ötlete megszületett.

Idehaza, a jó vidéken is, az áldomásért szeretik a névnapokat, nem a dikcióért. Annak a mezővárossá serdült falunak, ahonnan én valamikor régen Pestre indultam, Papp Elek volt a követe. Hatalmas szál ember, gangos a járása, pörge a kalapja, kunkorgós a bajusza. Színtiszta 48-as ember volt, kit nagyon kedveltek a menyecskék. Ő is a menyecskéket. Papp Elek szerette a jó bort, a jó társaságot és ha az ország gondjai engedték, le-leruccant Pestről a pátriájába. Sorra látogatta az ismerősöket és végignévpoltta egész kerületét. A József-napok, Sándor-napok, János-napok, meg az Erzsébet-napok el nem mulhattak volna nála nélkül. Karcagon volt a kúriája a nagyságos úrnak. Tüzzről pattant kurucasszony tartotta rendben a házatáját, ha úgy fordult, ráncba tudta szedni magát a képviselő urat is. Egyszer megesett vele, hogy november 19-én átkocsizott a szomszédba Erzsébet-napi vacsorára és csak december 5-én került haza a megye másik sarkáról: Miklós-napra. A kapu előtt visszarántja a gyep-lőt a kocsis. Megállnak a lovak.

— No, mi a' hé? — kérdi Papp Elek a kocsis.

— Nagyságos úr! — fordult hátra a bakon a kocsis, — osztán hun vótunk mink most?!

— Vigyen el az ördög, hiszen két hét óta mindig a nyomomban voltál!

— Nem is azér' — hunyorított a kocsis, — hanem azér', hogy — odabé majd egyezzük a szó...

Zuzmarás erdő

*Ma égi vendég érkezett a földre:
Az érintetlen tisztaság.
Fehér a föld, fehér a jéglükör,
Fehér ruhások mind a fak.*

*Ma nincs törött ág, roncsolt, korhadó törzs,
Kesernyész illatú avar,
Tépett madártoll, szerteroncsolt fészek,
A szentség színe mindent eltakar.*

*Lecsendesült az erdő szíverése
A zuzmarának fátyola alatt,
Rejtett rügyekben elnyugodva hallgat
A vágó, termő akarát.*

*Ma halkan lépünk, súgva szólunk
S imádság lengje a szavunkat át.
Meg ne érintsük meleg, gyarló kézzel
A szüzi zuzmarát.*

*Felejtünk vágyat, álmot,
Pajkos kacajt és fojtott könnyeket.
Szívünket testvérré ölelve
Takarjon fényes zuzmara lepelbe
Az égből hullott tiszta szeretet.*

Dömötör Ilona.

Appassionata

— Regény —

Írta: Szabó Mária

XXIV.

— Szóval újra közeledtek?

S Márta gyöngéden simogatta meg a Vera kicsit be-esett arcát.

A lány őszintén nézett rá.

— Én azt hiszem, mi most kezdünk igazán közeledni egymáshoz.

— Hála Istennek, Verám!

— És te, Mártuska, boldog vagy, ugy-e. Ezt voltaképen nem is kérdezem, csak megállapítom. Hiszen te ismerted és szeretted azt, akihez mentél, te nem pusztán a férjhezmenés kedvéért választottad ki Szécsyt magadnak.

— Igen. Igen.

Félrenézve állt fel Márta.

— Ne haragudj, Verám, de sietnem kell. László nagyon vár.

— Oh, értem.

S Vera csakugyan megértő mosolygással akarta átvezetni a műhelybe, de belépő anyja még tartóztatta Mártát. Így virág lehetett minden munkásnő előtt, mire bejutott s kipirult, izgatott arccal szedhetek össze minden készülő szépet, hogy megmutathassák.

Mártát elfogulttá tette ez a meleg fogadtatás és bár-hogyan is szeretne volna, sehogysen birta megtalálni a régi hangot. Érezte, hogy nem tőlük, hanem a régi magától sodorta messze az új élete, pedig a szíve örömiadót vert az eléje boruló szeretetnek.

Itt is a kiszámított idejére hivatkozott és hamarosan el is mondta, mire volna szüksége. A szabász ajánlkozott, hogy ha Andor be nem jön, ő felkeresi és megterveztef vele mindent. De Márta tiltakozott.

— Oh, ne fárassza, kérem. Kiválasztom én a lapokból is, amit akarok.

Vera felfigyelt. Nem tudott semmit arról, ami Mártát elfogulttá tette Andorral szemben. Néhány nappal ez-előtt kölcsönösen panaszkodtak, hogy Márta felcük sem néz s Vera még azt is mondta, hogy azóta már ki is hívhatta volna őket. Andor nem világította meg, hogyan

váltak el egymástól. Úgy látszik azonban, Márta ellenérzéssel gondol Andorra.

Az asszony gyorsan válogatott, alig várta, hogy meghessen innen. Bántotta a Vera fürkésző hallgatása, mert a hálátlanság vádját érezte ki belőle. László után is vágyott már és szívből örült ennek az elvágakozásnak.

Mégis csak László mellett a legjobb nekem, gondolta, mikor megölelte Verát és lefelé indult a lépcsőn. S elcsodálkozva alapította meg, hogy rövid idő hányféle kedélyhullámozást, hányféle igaznak érzett érzést hozhat.

A kapu alatt, lehetséges volna, csakugyan Andor jön vele szemben?

Felejtve minden riadozását, örömmel nyujtotta kezét az ámuló fiú felé.

És együtt haladtak az utca forgatagában és töredezzve, halkán beszéltek egy-két szót. Márta alig tudta, hogy mit. Révetegen állott meg egy autotaxi állomáson. Kezet nyujtott Andornak.

— Sietnem kell haza, Isten veled.

— Ne menjen így el, Mártuska. Mindjárt a Dunaparttra érünk, hadd kísérjem át gyalog a hídon. Onnan alig pár lépés az ezredes úr lakása.

Márta úgy érezte, mintha vétkezne, de mégis megindult a fiú mellett. Most egyszerre rohanta meg a sok kapott jószág emléke. Az önzetlen szeretet bizonyosságai a fiú mellé állottak. Pillanatra megállt az ezüsthátúval bevont kék folyó partján. Szabad sirályok keringtek a mederbe szorított nagy víz felett, mintha magukkal akarták volna vinni a habozását. Márta hátra vetette a fejét és fellépett az Erzsébet hid karcsú testére.

Andor nem látott semmit a nyári nap szépségéből. Oldalról egyre a víz felé forduló szép, szomorú arcot figyelte. Annyi mindent szeretett volna most mondani, kérdezni, s mégis, mégis csak annyit mondhatott:

— A ruháit természetesen megtervezem. Hogyan is nem akarta ezt Mártuska?

— Nem tudom... Nem akartam fárasztani...

— Ezzel?! Engem? Ó, Mártuska...

Olyan mélyeséges szomorúság esendült a hangjából, hogy Márta megállt. Csak most nézte meg az Andor arcát. Idegen vonások lapultak meg a régiek között, elmélyült, szenvedő volt és mégis olyan különös...

— Ne nézzem engem, Mártuska. Lezúllottam én nagyon. Pest elkaptam engem teljesen.

Az asszony megrettent a szavak mögött megbujó vádtól. Hirtelen a szeretett munkaköréről kezdett kérdezősködni.

Az Andor arca felragyogott. Megcsillant szemében a büszkeség, mikor elbeszélte, milyen nagy sikert hozott a lakásberendezési terve s mennyi új megbízást kap.

— Most már lenne elég dolgunk, Mártuska! Nem kellene már a műhelyben ülnie!

— Ott is szép volt Andor. Mindenütt szép, ahol dolgozni lehet.

Márta újra megindult s megint a vizet nézte.

— És Pusztafészesben dolgozik valamit?

Az asszony menekült a kérdésben megbujó feltevés elől.

— Ó, hogyan. Egész nap van tennivalóm.

S egy fehér gőzös füstjét figyelte, ahogy semmivé válva enyészett el a levegőben.

— Akkor, — akkor nem merem megkérni, pedig úgy szerettem volna... Ahogy a megbízást megkaptam, azonnal Mártuskára gondoltam... Gyermekszobákat kellene terveznem, egészen kicsik és nagyobbcskák számára.

Márta újra megállt. És mohón nyujtotta a kezét a fiú felé.

— Adja nekem ezt a megbízást. Andor. Küldje fel a tudnivalókat délutánra. És mást is, ha volna még valami, amit nekem szánt. Nagyon ki van ugyan töltve az időm, de talán reggel ráérnek... Rá kell érnem!

Lekanyarodtak a kecses hídról s lassan mentek az ezredes lakásáig. Mártában olyan nagy öröm viharzott a munka gondolatára, hogy alig figyelte a fiú szavait. És csak elválásuk után, a lépcsőn felhaladva, fogadta be tudata az utolsó mondatot:

— Morvai István a jövő hónapban hazaérkezik Berlinből.

Maga sem tudta, miért érzi úgy, mintha ez a mondat mindent megoldott volna. Olyan üdén és jókedvűen érkezett haza, hogy László elszomorodott. A nagy várakozására gyászot borított az asszony frissessége.

— Olyan jó volt neked nálam nélkül!

Az asszony most volt először kicsit fölényes, a megismerkedésük óta. Megveregette a férfi elkomorodott arcát.

— Kis csacsi Lászlóm. Örülök, hogy újra hazajöhötem!

Nem volt ez tudatos hazugság, de az igazság sem volt. Mert az egész igazságot maga sem tudta még. Csak azt hitte, a terveknek örül, a friss rajzlapoknak, a színes ceruzának, a munka lehetőségének. Pistának adott át mindent s a gyermek sietve vitte át a holmit a saját szobájába.

Most még korábban kelt és Pista boldogan mondott le a tennyezéséről. Még jobb volt így, hogy Mártuska reggel az ő szobájába jött. Ágyban maradt és úgy nézte testvérének tervek felé hajló gyönyörű arcát. Fogékony lelke vele ujjongott, mikor egy-egy új gondolat örömsugarakat gyujtott a szemében.

Senki sem háborgatta őket, Horvátot újra szabadságot kaptak, csak szeptember közepére kellett visszajönnie. Péter helyett dadus vette át a gyermek kiszolgálását, mert az ezredesék is kint laktak most. S Márta mindig maga állította össze a bőséges első reggelit és együtt reggelizett a gyermekkel.

— Most majdnem olyan jó, mint Pesten volt. Csak Andor hiányzik. Mártuska, hát soha sem jöhet ide Andor?

Márta éppen meseképeket festett, maga is előre örendezett az ismeretlen apróságok örömeinek, akiket majd ezek a színdús, vidám alakok fogadnak ébredéskor. Me-sziről nézte meg a hatást és szórakozottan felelte:

— Andor? Nem tudom... Nem hiszem.

A gyermek felkönyökölt az ágyában.

— Miért kellett nekünk mindenkivel elválnunk, aki eddig hozzánk tartozott? Anna néni sem látogattad meg. És ha István bácsi hazajön... István bácsi sem jöhet fel hozzánk, Mártuska?

Az eset kiesett az asszony kezéből. Tudatalatti érzései felett szétszakadt a fátyol, most egyszerre megértette, miért jött olyan boldogan haza Pestről. Szinte ujjongva kiáltott fel:

— De igen! De igen! István bácsi ki fog jönni! Ki kell jönnie!

Otthagya a szeretett munkát s a szeretett gyermeket. Két kézzel tárta szét a terraszt szelfogó ajtaját s ezzel a megszabadt mozdulattal lépegetett lefelé a lépcsőökön a csodálatosan üde kertbe. Mintha a megváltás világított volna bele a kínlódása sötétségébe.

— István eljön! Berlinből jön! Ott mondták, hogy a tudomány eljuthat a László látásának visszaadásáig. Hátha István már el is jutott!

Tébolyult örömmel kergette egyre gyorsabb mozgásra. Látnia! Látnia kell Lászlónak. S akkor megint megnyílik a szeme minden szépség előtt. Akkor utazni fog, olvashat és képeket, színeket lát! S akkor elmúlik ez a tespedő, beszorító élet és talán... talán...

Szívére szorította a kezét és az égre nézett. Mintha a magasságokon túl valaki megbíztatná, hogy lesz megoldás a szorongva várt új élet megvédelmezésére is.

Csodálatos türelemmel viselte most a vakember egyre gyermekesebb ragaszkodását. Pedig kínos, sőt nevetséges volt, hogy mennyire elkülönítette az ezredesektől. Berta néni az elfogult anyák vakságával nem vette észre a László udvariatságát. Az ezredes jól látta, de mintha őrtálló katona lett volna: maradt. Maga sem tudta miért és mitől, de féltette Mártát.

Pistával sokat foglalkozott s nagy öröme a gyermek kedvét és érdeklődést mutatott a katonaság iránt. De előbb érettségizni akart, nem és nem akart intézetbe menni. Mártával akart maradni, amíg lehet.

Különös, rajongó szereteteket vált ki ez a Márta —, tűnődött az ezredes. Pedig igazán nem tesz a meghódításukért egy lépést sem. Valahogyan mindig az emberek és dolgok felett lebeg, talán a maga életét sem látja tisztán... A maga szegény, elrontott életét...

Az ezredes örök mozgáshoz, munkához szokott egyéniségével elkésérítőnek találta ezt az örök tétlenséget, örök mozdulatlanságot. Sőhajtva figyelte meg, hogy László még most, négy hónapi házasság után sem tűri az olvasást, a komolyabb beszélgetést. Egész nap fekszik vagy a terraszon, vagy a függőágyban s legfeljebb esténként sétálják körül nagy lassan a kertet, hogy László minden második lépésnél csókba fullassa asszonyát.

Az ezredesné örömmel állapította meg:

— Milyen boldogok!

Az ezredes összegyúrta az ujságját és lecsapta az asztalra.

— Milyen ostobák az asszonyok!

Miklós bácsi nem tudhatta, hogy Mártának a Morvai várása tette most elviselhetővé az életet. Alig lázadozott már és a nagy félés is elcsitult benne. Mint tavasszal férjiszobákat, most gyermekszobákat rajzolgatott s a sikerült terveket elzárta a fiókjába. Andornak is elküldött egy-néhányat és szegyenkezve olvasta a fiú elragadtatót levelét, — úgy érezte, becsapta, megkárosította újra, hiszen a javát megtartotta magának. Csúnya érzés volt az áradozó levél olvasása, de a végén újra felejtett mindent.

Morvai már Bécsben van és szeptember közepén itthon is lesz.

Már tizedike volt, a nap rézsutosabban süttött s a salvia-ágyak lüszölésétől nem is látszott a többi virág.

Horvát is hazaérkezett és Mártát nagyon kinosan érintette, hogy reggel benyitott a Pista szobájába. Rendesen leeresztett hajjal jött ki, a

férfi sárgászöld szeme megakadt a hosszú, hullámos palástban. Bár nagy hajlongással és bocsánatkéréssel újra távozott, Márta úgy érezte, hogy a rátapadó nézése ottmaradt. Megrázta a fejét, hirtelen átszaladt a fürdőszobájába. Feltűzte a haját s megnézte az óráit.

Még nyolc óra sines, László még sokáig alszik. Legjobb lenne most beszélnie Miklós bácsival.

Az öreg urat nem találta meg. Kifelé ment a szántóföldekre, ahol már erősen szürkültek a tarlóhántások. Márta a vasrácsos kapuból vágyakozva nézett arrafelé és sóhajta indult vissza. Még egyetlen egyszer sem jutott el gyalog a mezőkre.

László még most is aludt, kiült hát Berta néni mellé a terraszra. Az öreg hölgy finom horgolást tartott hervadt ujjai között és Márta közelebb hajolt, hogy megnézzze. Az ezredesné megsimogatta a fejét.

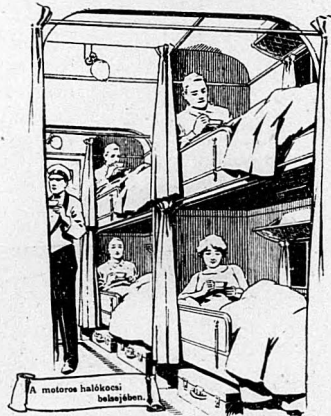
— Nem találsz ki, miért csinálom ezt!

Márta csodálkozva nézett rá. Derü és jóság viszonzta nézését a szép kék szemekből.

(Folytatjuk.)

Road Sleeping Car.

A motoros hálókoszi belsője.

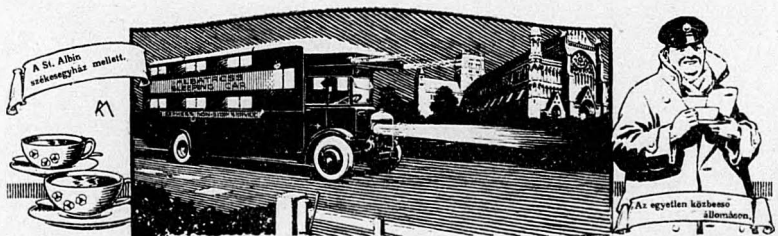
HÁBORÍTATLANUL alszik az utas a motoros hálókosziban, amely — a maga nemében a legelő Európában — rendszeres éjszakai közlekedést bonyolít le óránkénti 70 kilométeres sebességgel London és Liverpool között.

Háborítatlanul alszik az utas... Repül a motora a mindig éber „Midland”-városokon keresztül, amelyek fölött a kohók tüzeinek visszfényétől vérvörösen izzik az ég. Szágulki a békesség holdfényben álmódzó tájakon át, ahol Shakespeare élt és alkotott, London felé, majdnem nesztelenül, gyorsan, erőteljesen és mégis olyan csendesen, hogy az utas nyugodtan fogyaszthatja el utközben a Horniman's teát: nem kell attól félnie, hogy a csészéből egy csöppnyi is kilocsan.

Utközben csak egyszer áll meg ez a vonat azért, hogy vezetője a felelősségteljes szolgálat közben kissé megpihenjen s egy korty italtal felüdítse magát. És ilyenkor neki is — mint mindenkinek, akinek munkája tiszta főt és nyugodt idegeket követel — egy kivánása van és pedig egy csésze üdítő és serkentő

HORNIMAN'S TEA

A Horniman's teát minden valamirevaló étkezőhelyen felszolgálják és Nagybritanniában több mint 100 éve közismert és hírneves. Az Ön részére éppúgy, mint a világ összes országába külön csomagolják és pedig különböző nagyságokban, hogy minden igénynek megfeleljen.

A St. Albán székesegyház mellett.

Az egyetlen kávézó állomáson.

Társaságból

Halló... Csókolom a kezét. Hogy kíváncsiságát kielégítem, a legnagyobb készséggel bemondom az elmúlt Szilveszter legbohókásabb, legderüesebb meghívója eredeti szövegét, Jól méltóztassék figyelni, mert a telefon nem működik rendesen.

Tehát így szól az invitáló meghívó:

BOHEMIA SZABAD KIRÁLYI KÖZTÁRSASÁG MINT SZÖVETKEZET, AZ ŐRÖK ÉLET HONA, A MARS BOLYGÓN.

Ő felsége, dicsőségesen uralkodó I. Dániel király nevében! Méltóságos Főrendek! Dicső Védangyalok és azok, akik nem azok!

Boldog örömmel tudatjuk veletek, hogy örökéletű királyunk legfelsőbb kegyével

SZILVESZTER ESTÉN 8 órai kezdettel elrendelte „XXXXVIII-ik” RENDKIVÜLI BIRODALMI DISZNAGGYÜLÉSÜNK megtartását, melyre való megjelenésüket ezennel fő- és jószágvesztés terhe alatt megparancsolja.

Színhely: A Budapesti Ügyvédi Kamara székháza, mint legújabb királyi díszterem, Napkelet csodáival pazarul átalakítva. — Hangverseny-zongora az Olympusról. — Dalnok- és művészverseny reggelig. — Új avatások: birodalmak, rangok és rendjelek kiosztása.

Nagy seregszemle és általános népszámlálás.

1929 az ŐRÖK ÉLET éve! *Aki el nem jön, meghal!*

Őfelsége legkegyelmesebb adományából: udvari szerencsemalac kisorsolása a „Röf-röf”-renddel.

A meghívott főrendek szavatolt vendégei királyi avatásban részesülnek.

Megnyitó trónbeszéd este 9 órakor.

Őfelsége meghagyásából:

Gelsei Bíró Zoltán

író, távívó, bírod. kancellár miniszterelnök és főhóhér...

Bodorvári Bodor Géza dr.
ügyvéd, rue d'agenti bírod. herceg,
igazságügyminiszter, sáttóbbi
és nahát...

Kertész Béla

főszerkesztő, szépművészeti miniszter,
a paradicsommadár-rend tulajdonosa,
és egyáltalán...

A szerencse-malacot egy bájos fiatal leányka nyerte és ekkor következett csak az óriási kacagás, mert „Bohémia”

Szabad Királyi Köztársaságunk mint Szövetkezet, legfiatalabb ügyvédje, kinek cégtábláján díszes aranybetűkkel van feltüntetve a jelige: „Pénzért hazudok”, elővette bugylibicskáját és le akarta szurni a kis malacot. A szerencsés nyerő erre úgy megjedte, hogy zokogva borult a trón zsámolya elé, melyet már tekintélyes számú boros- és pezsgősüvegek vettek körül és így könyörgött dicső szent királyunknak. — Édes, jó király bácsi, ez az ember le akarja szurni a malacomat, ne tessék engedni! Méltóztassék e kéréshez hozzáképzelné az arcjátékot és azt az elementáris erővel kitört általános bohémiai kacagást, amely e kérést követte. Így mulattunk „Bohémiaiban” Szilveszter-estén.

Most pedig legelső helyen felsorolom legkedvesebb hireimet:

Miskolczy Margitkát, Miskolczy László ref. lelkész és neje kedves leányát, eljegyezte Zékényi Ödön Bojtról. — Olajkár Juliskát Nőgrádról eljegyezte Simó Dénes. — Tárkány Teri és dr. Kardos Sándor tisztii orvos, Hódmezővásárhely, jegyesek. — Bosnyák Jolikát karácsonykor jegyezte el Tisch László, Salgótarján. — Dr. Khoór Jenő orvos a mult héten vezette oltárhoz az Egyetem-téri templomban Diebold Hermann építész és neje szül. Wittwindits Paula leányát, Mathildot. Tanuk voltak a menyasszony részéről: Mód Lajos építész, a vőlegény részéről: dr. Pénzes Mihály, Hajdunánás polgármestere. — Tóth Piroskát Debrecenből feleségül vette Szilasi László csendőrszázados Miskolcra. Az esküvői szertartás a debreceni „Svevits-zárda” kápolnájában szépszámu közönség jelenlétében folyt le. — Balogh Nórát Szegedről eljegyezte Berkes Gyula tanár, Békéscsaba. — Bém Lujzikát Budapesten eljegyezte Bánki Dezső gépészmérnök. — Nagy Máriát Budapestről eljegyezte Krecsányi Jenő. — Heilinger Terézke és Urzika Péter házasságot kötöttek Gyulán. — Szabó Juliát Szegedről feleségül vette Perepatits Ferenc. — Rózsahegy Maricát, a Nemzeti Színház tagját, Rózsahegy Kálmán leányát, eljegyezte dr. Tóth István ügyvéd. Gratulálunk!

Halló... Egy kis pletykát?... Jó... A kulisszák világából...

A kis művésznő boldogan ujságolja a színházban:

— Képzéjétek, férjhezmentem a bankárhoz.

— Hogy-hogy? — hitetlenkedik az egyik kolléganő.

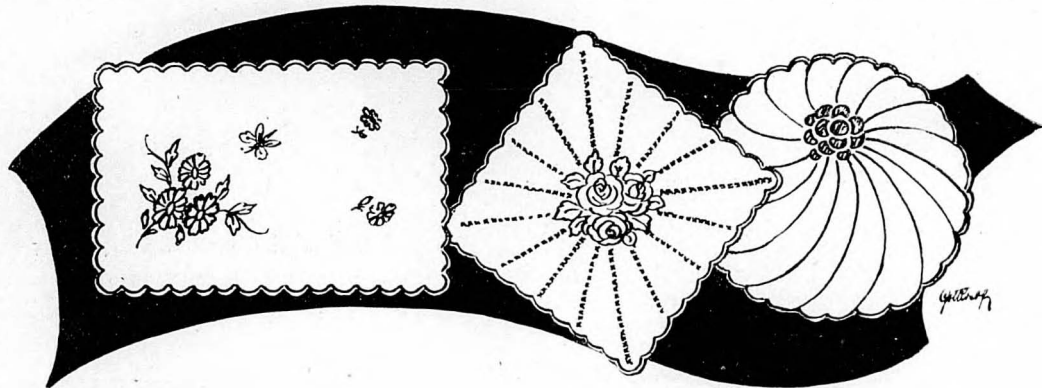
— Kiugrattam a bokorból. Azt mondtam neki, hogy rövidesen eljegyzem magam egy gróffal. Erre ő ész nélkül rohant velem az anyakönyvvezetőhöz.

— Vagy úgy, — biggyesztette száját a pályatársnő, — „ész nélkül...”, így már elhiszem...

Halló... A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete, mielőtt a szokásos „Erdélyi nagy-bálgát” ez év február 5-én a Vigadó összes termeiben rendezné, megelőzőleg január 24-én este nyolc órakor a Bristol-szálló különtermében megtartja második ismerkedési estélyét. Mindennemű felvilágosítással a báliroda szolgál, (Deák-tér tér 1., telefon: aut. 802—26.) Hivatalos órák 7-től 9-ig. Meghívók ugyanott igényelhetők.

Az Országos Patikus-Bált, a gyógyszerész-társadalom hagyományos jótékonycéljú bálgát, folyó hó 30-án a Gellért-szálló összes termeiben rendezzi a gyógyszerészhallgató ifjúság. A rendezőség ezuton közli, hogy hivatalos óráit kedden, csütörtökön d. e. 10—12-ig tartja a Gyógyszerész-hallgatók Segély- és Önképző-Egyesületében (Múzeum-körút 6—8. sz., II. em.), ahol meghívó-igénylerek is bejelenthetők.

Teiko Kiwa, a japán származású operanékesnő, a ki-

Száröltéses tálcakendőik iskolás leánykák részére. Gottlieb terve.

váló „Pillangókisasszony”, a stockholmi operaházban tizenhat estén át énekelt. Maga a svéd király háromszor jelent meg a kiváló művésznő vendégfellepésénél és meleg elismerő levelet küldött a japán énekművésznőnek.

A Nemzeti Színház előadásra elfogadta Csathó Kálmán legújabb vígjátékát, amelyet valószínűleg „Három

sógorasszony" címen fognak a szezon végén bemutatni. — Dr. Hosszu Zoltán, a közismert „Dáni bá”, februárban megismétli a Zeneakadémia nagytermében szerzői estjét.

Január 12-én zajlott le a Pátria Magyar Írók, Hírlapírók és Művészek Klubja nagytermében Murgács Kálmán, a közszeretethen álló dalköltő nőtaestje. A díszes és előkelő közönség minden zene- és énekszám után zajos ovációban részesítette Murgács Kálmánt, a kiváló és nagyon tehetséges székely dalköltőt.

Január 19-én tartják a *magy. kir. 1. és 2. honvédegyalozerek egyetemi és főiskolai hallgatói* a Gellért-szálló valamennyi termében hagyományos báljukat, amely a szezon legelőkelőbb mulatságai egyikének ígérkezik. Fővédnökök: a honvédelmi miniszter, a hadseregfőparancsnok, a budapesti egyetemek rector magnificusai. A közönség — mint minden évben — Budapest és az ország elit-társadalmából rekrutálódik. Hatszáz fiatalember, hatszáz kitudó rendező gondoskodik a sikerről. Budapest két kedvence, Fricsay Sándor és Szeghő Sándor zeneigazgatók állanak a katonazenekarok élén, míg Kóczé híres bandája a cigány-muzsikát szolgáltatja. Bálírodák: IX., Üllői-út 136. és Gellért-szálló.

Halló... Az Országos Magyar Katolikus Eszperantó-Egyesület megbeszéléseit minden hónap első péntekjén (d. u. 6—7-ig) tartja a Katolikus Népszövetség főtitkári szobájában, (IV., Ferenciek-tere 7., III. lépcső, II. em.) A Kath. Eszperantó-Egyesület eszperantó-tanfolyamot tart minden szombaton este 7—9-ig IV., Papnövelde-utca, Polgári leányiskola, III. 13. tantermében. Tandíj nincs. Jelentkezni lehet a fenti helyen este időben, vagy dr. Lukács Gyula p. ú. fogalmazónál, (VII., Pillangó-u. 13.).

A Horthy Miklós-uti „Hadik“-kávéházban Karinthy Frigyes író elnöklété alatt megalakult a „Lágymányos-Kelenföldi Sakk-Kör”, amely magában tömöríti a Lágymányos sakkozóit.

A Ferencvárosi Torna-Club (F. T. C.) megalakította női szabadtéri játékok (kosárlabda, kézilabda) és tornaszakosztályát.

Az F. T. C., a mi kedves „Fradink” az első nagy egyesület, mely a női szabadtéri sporttal szakszerűen és intenzíven kíván foglalkozni. Érdeklődni és jelentkezni lehet személyesen vagy telefonon minden nap d. u. 4—6-ig az F. T. C. klubirodájában (IX., Üllői-út 129., vagy telefonon: J. 349—48).

Ismételten felhívom Nagyságos Asszony szíves figyelmét a „Ferencváros Csaba bál”-jára, amelyet a Molnár-utcai Katolikus Körben tartanak meg február 9-én.

Halló... Végül beszámolok egy művelt apának kedves kis gimnazista fiával folytatott párbeszédjéről.

— Miért maradtál egy órával tovább az iskolában, te haszontalan?

— Azért édesapa, mert nem tudtam, hogy hol vannak a *Vogézek*.

— Nagyon helyes, hogy becsukott a tanár úr, te csirkefogó. legalább máskor meg fogod jegyezni, hogy hova tetted őket.

Kezét csókolom...

Nagy gyakorlattal bíró, magyar-német-szakos tanár-jelölt gimnázisták, polgáristák korrepetálását olcsón vállalom. Cím: „Tanár” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Angóra kandur-kölykök, fekete, vörös, fehér-fekete, 15 pengőért eladók. Cím: Pestszentlőrinc, Állami lakótelep 196/1. szám.

Egyedülálló úr vidéki háztartása vezetésére keresek házvezetőt, ki kocsis segítségével az összes háziteendőket végezne. Címe: Halácsy Jenőné, IX., Csont-utcai kikötő.

Tíz éves leánykám mellé keresek délutánra egy intelligens, zongorázni tudó német kisasszonyt. Jelentkezés: VI., Felsőerdősor 12., fsz. 3.

Magányos (köztisztviselő) úrnőnél szép bútorozott szoba kiadó, feltétlen szolid úrnő részére, folyó évi január 15-től. Megkeresések: Özv. Kuthy Lajosné, Vármegeyháza, Városház-u. 7., II. em. 110. sz. küldendők.

Mit főztek?

Január 21. Hétfő: Húsleves finom metélttel, főtt hús velőszemlye körítéssel (lásd receptet), paradicsom-mártás, turóköch. — **Vacsora:** Vagdalt peccsenye, burgonya saláta, gyümölcs.

Január 22. Kedd: Karfiol-leves, sodrott hús, borsófőzelék, fánk. — **Vacsora:** Sertés kocsonya, vegyes felvágott, szardellás vaj, tea, gyümölcs.

Január 23. Szerda: Paradicsomleves, friss hurka, kolbász sütvé, lencse-főzelék, széna-szalma tészta (lásd receptet). — **Vacsora:** Nyúlgerinc sütvé, kifliburgonya egészben pirosra sütvé, paprika-saláta.

Január 24. Csütörtök: Áttört bableves csipetkével, malac ropogóra sütvé, párolt káposzta-körítés, gesztenyepüré. — **Vacsora:** Piritott borjumáj, petrezselymes burgonya-körítés, ecetes uborka, gyümölcs, sajt.

Január 25. Péntek: Tejleves reszelt-tésztával, töltött hal vajban sütvé, párolt karotta-körítés, túrós és meggyes rétes. — **Vacsora:** Ostseehering, kirántott kel tükörtojással, sajt, gyümölcs.

Január 26. Szombat: Káposzta-leves vegyes húsfélékkel, sonkás-kocka, sajt, gyümölcs. — **Vacsora:** Libamáj és töpörtyü frissen sütvé, rőszelt burgonya, uborka, gyümölcs.

Január 27. Vasárnap: Tyúklevés sült borsóakkal, főtt hús cékla-mártással, kacsasült, vegyes francia-saláta, gesztenyekrém-torta. — **Vacsora:** Kocsonyás hal, hideg sült, délről saláta, sajt, vegyes befőtt.

Január 28. Hétfő: Pöréleves, majoránás hús, piritott tarhonyakörítés, Stefánia költes. — **Vacsora:** Debreceni tormával, gyümölcs.

Január 29. Kedd: Burgonya-leves, töltött borjuvésés, paraj-főzelék, töpörtyús pogácsa. — **Vacsora:** Tea, disznósajt, császárhús, füstölt nyelv, szardellás vaj, sajt, vegyes gyümölcs.

Január 30. Szerda: Kenyérleves, pácolt nyúl gombóccal, rizskoch citromkrémmel. — **Vacsora:** Kirántott csirke velszi salátával, gyümölcs.

Egyszerű étlap

Január 21. Hétfő: Húsleves finom metélttel, főtt hús, paradicsom-mártás, párolt rizs. — **Vacsora:** Tea, disznósajt, alma.

Január 22. Kedd: Karfiol-leves, vagdalt peccsenye, borsófőzelék, alma. — **Vacsora:** Sertés-kocsonya, gyümölcs.

Január 23. Szerda: Paradicsom-leves, sonkás kocka. **Vacsora:** Friss hurka, kolbász sütvé, burgonya-körítés, ecetes uborka, paprika.

Január 24. Csütörtök: Áttört bableves, pácolt nyúl gombóccal. — **Vacsora:** Tea, paprikás szalonna, száraz kolbász, alma.

Január 25. Péntek: Tejleves reszelt tésztával, rakott burgonya, uborka, mákosrétes. — **Vacsora:** Kávé, vajjaskenyér, alma.

Január 26. Szombat: Káposztaleves virslivel, sonkás-kocka. — **Vacsora:** Tea, szardellás vajjaskenyér, alma.

Január 27. Vasárnap: Hamis húsleves velő-gombóccal, bősős sertéskaraj párolt káposztával, fánk. — **Vacsora:** Hideg sült, burgonya-saláta, gyümölcs.

Január 28. Hétfő: Pöréleves, majoránás hús, kelfőzelék. — **Vacsora:** Debreceni tormával, gyümölcs.

Január 29. Kedd: Burgonyaleves, babfőzelék, füstölt oldalas. — **Vacsora:** Piritott borjumáj, rőszelt burgonya, uborka, alma.

Január 30. Szerda: Kenyérleves, diósmetelt. — **Vacsora:** Malacpörkölt galuskával.

Háztartás

Zöldségleges. Többféle zöldséget, sárgarépat, petrezselymet, kelkáposztát, kalarábét finom metéltre vágunk és egy jó kanál vajban puhára párolunk, ha félig megpuhult, egy marék rizst adunk hozzá. Többször megkavarjuk és ha minden megpuhult, húslével felöntjük. Tálalás előtt egy deci tejjel, egy kanál vajat és egy tojássárgáját összekeverünk és a levesbe töltjük.

Előétel. Pármezános tükörtojás. Öt deka vajat, 15 deka lisztet, egy tojássárgáját, sőt és tejjel veszünk és kemény rétestésztát gyúrunk belőle. Kis gömbölyű formáskákat vékonyan a tésztával kibélelünk, száraz babbal megtöltjük és megsütjük, azután kihűtjük, a babot kiszedjük és reszelt pármezánnal behintjük. Tálalás előtt mindegyikbe ütünk egy tojást, tetejét megsózzuk és erős tűznél sütőben megsütjük; ha a tojásfehérje kemény, kivesszük és tálra rakjuk.

Finom kocsonya. 40 deka rövid sertéskarajt, kevés bőrkével, pár szem feketeborssal, csipetke babérlevéllel, egy kisebb hagyma felével és annyi vízzel, hogy a húst ellepje, izlés szerinti sóval főni tesszük és lassan főzzük, mint a rendes kocsonyát. Egy másik lábosban puhára főzünk egy füstölt sertésnyelvet s ha megpuhult, bőrét lehúzzuk és szép szeletekre vágjuk. Három tojást keményre megfőzünk, meghámozunk és szintén szeletekre vágjuk. Ha a hús megpuhult, szép szeletekre vágjuk, a levét félre tesszük, amiből a kocsonyát készítjük el. A füstölt nyelv levét nem használjuk a kocsonyához, mert zavarossá teszi. A hús levét szép lassan leszűrjük és 3 lap zselatint keverünk hozzá, amelyet előbb féldeci forró vízben feloldunk és a kocsonyaléhoz szűrjük. Most egy formába öntünk két ujjnyi magasan a kocsonyaléből s ha megkocsonyásodott, szépen, izlésesen tegyünk rá egy sertéskarajt, egy tojászelete, egy nyelv-zeletet, vagyis így, körül felváltva egy sort, erre öntsünk kocsonyalevet, hagyjuk megkocsonyásodni és újból tegyünk rá húst, tojást, nyelvet, újból kocsonyalevet, hogy a húst befedjük vele. A kocsonya levébe egy pár csöpp borecetet is tehetünk, mert kellemesebb ízt kap tőle. Jól megfagyasztjuk, tálalás előtt kiborítjuk és tartármártással adjuk fel. — Kertész Béláné, főszerkesztő neje, a „Háztartás“-rovat vezetője.

Körítés. Velős-zsemlye. A zsemlyéből egyenlő kisujnyi szeleteket vágunk, bemártjuk tejbe, gyorsan kivesszük, hogy sok tejet ne szívjon magába. A velőt sósvízben megabáljuk, a hártját levesszük, forró vereshagymás zsírban megpároljuk, megsózzuk, borsozzuk, majd félig lehűtjük, ekkor adunk bele két tojást. Két zsemlyeszelet közé tesszük az így elkészített velőből, tojásban és zsemlyemorzsaiban megkempergetjük, forró zsírban kisütjük és parajhoz külön tálon adjuk.

Mayonnaise. Három deci friss tejfelbe adunk három tojássárgáját, 10 deka vajat, citromlevet, sőt — és habütben vesszővel folytonos habarás mellett felforraljuk és azonnal kihűtjük.

Fasirozott egészben, tejfölösen. Ugy készítjük, mint a fasirozott pecsenyét, csak ha elkészült, tejeles levét készítünk hozzá a következő módon: a kiszült pecsenyét egy tálra kivesszük és meleg helyre tesszük. A zsírból, ha sok, leszűrünk és a tepsiben maradt zsírhoz adunk egy fél vizespohár vizet, tesszük bele egy babérlevelet, izlés szerint sőt és felforraljuk. Végül borecettel kissé savanyítjuk. Tálalás előtt egy deci tejfelbe egy kávéskanálnyi lisztet elkavarunk, hozzáadjuk a fenti módon elkészített léhez, gyorsan felforraljuk és ha még szükséges, adunk bele sőt vagy ecetet s ha sűrű lenne, egy kis vizet. A tejföllel nem szabad sokáig főzni. A levét a pecsenyére öntjük és tálaljuk. Adhatunk hozzá rizs-, makaróni- vagy burgonyapüré körítést.

Malaetokány. A megtisztított, megmosott malachúst 4 cm. nagyságu négyszögdarabokra felvágjuk, úgyszintén hozzávágjuk a májat, vesét, szívet és tüdőt. Egy fél malac-hoz vesszünk 10—14 deka fehér sós szalonnát, apró kockákra felvágjuk és egy nagy lábosba, melyben a húst elkészíteni akarjuk, beletesszük és többszöri kavargatással kissé pirosra sütjük. Ekkor adjuk bele a feldarabolt malachúst, megsózzuk, adunk bele két késhegynyi törött borsot, egy fél piros és egy egész cső erős paprikát, két merőkanál vizet öntünk rá és befödve, többször kavarva, puhára pároljuk. Ha megpuhult és jó bőven van még leve, adunk bele előre elkészített, apróra vágott petrezselyemzöldet, egy fél fej vöröshagymát szintén apróra vágva és ezekkel még 10 percig pároljuk. Azonnal tálaljuk. Uborkát adunk mellé.

Töltött ponty. Egy kétkilós pontynak kivesszük a belét és ha megtisztítottuk, a hasüreget a következő töltelékkel töltjük meg: vegyünk 18 deka csibe- vagy jerec-húst, két tejbe áztatott zsemlyét, egy kevés szarvasgombát, 18 deka urigombát, egy hagymát, 6 tojás sárgáját, 6 deka friss vajat, sőt és borsot izlés szerint. Ezeket vágjuk össze egész finomra, töltjük meg vele a megszózott pontyot, dörzsöljük be a halat friss vajjal, burkoljuk be vajas papírba és a hátára fektetve tegyük egy tepsiben a sütőbe és másfél órai sülés után a következő mártással tálaljuk: 13 deka olvasztott vajba tegyünk 3 deka lisztet, eresszük fel fél liter jó húsvesszel, vágjunk finomra egy szarvasgombát, 5 urigombát, egy ecetes uborkát, egy kis gerezd fokhagymát, zöldpetrezselymet és francia hagymát, csavarjuk bele két citromnak a levét, főzzük egy kevés ideig és külön adjuk a hal mellé.

Keresztretjvény

Lapunk múlt évi december hó 20-iki számában megjelent „Karácsony“ című keresztretjvényt 4328 előfizetők fejtette meg helyesen. A megfejtők sorsolás utján az alábbi jutalmakban részesültek:

I. jutalomdíj: Egy darab csillagos mintájú előnyomtatott miliót nyerte: Horváti Lajosné, Sopron.

II. jutalomdíj: Egy darab ovális mintájú előnyomtatott miliót nyerte: Ifj. Inezédy Antal, Szentdomonkos.

III. jutalomdíj: Egy darab biedermeier előnyomtatott miliót nyerte: Hottovy Frigyesné, Lébény.

IV. jutalomdíj: Bagdy István költeményeit a szerző autogrammjával ellátva, nyerte: Horváth Lászlóné, Bpest.

V. jutalomdíj: Murgács Kálmán nótáskönyvét a szerző autogrammjával ellátva nyerte: Dr. Galli Gézané, Békéscsaba.

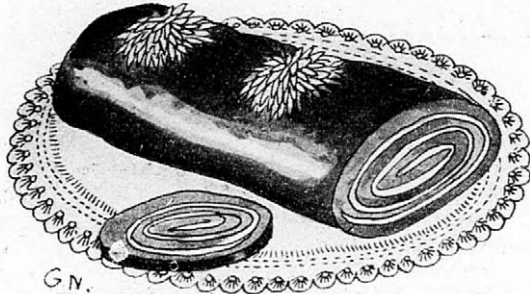
VI. jutalomdíj: Egy kg. Hóvirág-mosóport és a két kottát nyerte: Báró Diószeghy Györgyné, Budapest.

VII. jutalomdíj: Egy kg. Hóvirág-mosóport és a két kottát nyerte: Wiesinger Károlyné, Balassagyarmat.

Receptek

Mandulás-pudding. 14 deka lisztet fél deci forró tej-jel keverjük addig, míg az ústól el nem válik, ezalatt 14 deka vaját, 10 tojás sárgáját és 14 deka cukrot jól elkeverve adjunk az előbbi keverékhez, törjük meg a mozsárban $3\frac{1}{2}$ deka édes mandulát 1 és nyolctized deka keserű mandulával, és végül adjunk az egészhez nyolc keményre vert tojáshabot, tegyük vajazott formába, süssük meg és adjuk fel a következőképpen készített mandulahabbal: Fél liter tejszint, 14 deka cukrot, 14 deka igen finomra tört mandulát hat tojássárgájával, egy kis pohár rummal, habüstben, melyet forró vízbe állítunk, krémes-mártásnak keverünk. Így készíthetünk diós-puddingot is. Mátyás Károlyné, Debrecen.

Rolád csokoládéval bevonva és hámozott mandulaszalakkal díszítve

Csokoládé-lepény. 20 deka vajat habosra keverünk, 4 tojás sárgáját, 20 deka cukrot és 3 szelet reszelt csokoládét adunk bele. Utóljára a négy tojás kemény habját és 10 deka lisztet apránként hozzákeverjük. Vajjal kikent, lisztezett tepsin sütünk. Ha kihült, tejszinhabbal bevonjuk, reszelt csokoládéval behintve, kockára vágjuk.

Szathmáry Mária, Budapest.

Gesztenyekrém torta. Egy kiló gesztenyét puhára főzünk, megtisztítjuk és megdaráljuk. Hat tojás fehérjéből habot verünk, adunk bele 20 deka porcukrot, a darált gesztenyéből 30 dekát, és vajjal kikent formában megsütjük. Krém: a megmaradt darált gesztenyével, 15 deka kikevert vajjal és izlés szerinti vaniliás cukorral a tortát megtöltjük és csokoládé-jéggel bevonjuk. Csokoládéjég: két szelet olvasztott csokoládét 10 deka erősen kikevert vajba öntünk és együtt 15—20 percig keverjük; ezzel a tortát bevonjuk és egy percre a forró sütőbe tesszük, hogy fényes legyen, azután hűvöstre tesszük.

Dr. Kellermann Emilné, Budapest.

Kavart bábakenyér (Kuglóf). Három és fél deka élesztőt egy deci langyos tejben feloldunk és 14 deka finom liszttel kovászt készítünk. Ha megkelt, 11 deka vajat, melyet 10 deka cukorral, 8 tojás sárgájával egyenként, kevés sóval, vaniliával és citromzselével elkevertünk, összevegyítünk, jól megkelesztjük és akkor ebből, valamint 42 deka lisztből, kevés langyos tejből könnyű tésztát gyúrunk és főzőkanállal addig kavargatjuk, míg a tészta a kanálról le nem válik. Most $3\frac{1}{2}$ deka mazsolaszörlőt teszünk bele, egy bábakenyér formát vajjal kikenünk, zsemlyemorzsával behintjük és a tésztát beletöltjük. Meleg helyen hagyjuk kelni, míg a forma egészen megtelik, és közép foku melegen sütjük. Dánosy Emilné, Gödöllő.

Leveles piskóta-torta. Négy tojás sárgáját négy kanál porcukorral habosra keverünk, beletesszük négy kanál tejfelt és a négy tojás felvert habját. Kikent és lisztezett formában fél kisujnyi vastagon kisütjük, habosra kevert vaniliás krémmel töltjük és bevonjuk.

Molnár Zoltánné, Szeged.

Eszterházi torta. Öt tojás sárgáját 10 deka vajjal, 10 deka cukorral habosra keverünk, teszünk bele tíz deka puhított csokoládét és tíz deka héjastól örölt mandulát és az öt tojás keményre vert habját. Kikent és lisztezett tepsiben sütjük, csokoládé-krémmel töltjük és kívül is ezzel vonjuk be. Király Istvánné, Kispeszt.

Csokoládé-esők. Három tojás kemény habját 14 deka csokoládéval, 14 deka hosszúra vágott mandulával elkeverni, a tepsit viasszal kikenni, a esőkokat gyöngye tűznél szárítani. Gyurovics Károlyné, Budapest.

Farsangi fánk. Egy deci langyos tejben áztatunk 4 kockacukorral 3 deka élesztőt. Egy mély tálba beleverünk 4 tojássárgáját, egy késhegynyi sót, összekeverjük, majd adunk hozzá egyenlőre 2 deci langyos tejet, 7 deci lisztet, beleöntjük az élesztős tejet, utána 4 evőkanál langyos olvasztott vajat és még egy főzőkanál langyos tejet, finomra eldolgozzuk, hogy a tészta keményes, rétestésztafogású legyen. A tésztát lisztezett deszkára tesszük, tetejét meglisztezzük és nyújtófával 2 cm. vastag lepényt nyújtunk belőle. Fánkszagatóval kiszaggatjuk és egymástól 2 cm. távolságra kirakjuk. A maradék tésztát újból kinyújtjuk, kiszaggatjuk, és ezeket utóljára sütjük. Kendővel az egészet letakarjuk és 2 óra hosszat kelesztjük. Egy lábosban 4 ujjnyi magasságban zsírt olvasztunk és ha a zsír forró, a fánkokat a részükkel, melyet a kendő takart, lefelé fordítva a lábosba tesszük és a lábos fedővel lefedjük. Öt perc múlva megnézzük, hogy piros-e a zsírban levő rész és a fánkot anélkül, hogy a villával át-szúránk, megfordítjuk a másik oldalára, hogy a felső rész is megsüljön, de ekkor a lábos már nem kell lefedni. A szépen kisült fánkokat itatóspapírral leterített szitára kiszedjük, ezután a tálra helyezzük. Ha az első próbafánk hőmpölygött a zsírban, ez jele, hogy lyukas, nem kelt meg eléggé, várni kell a sütéssel. Azután az egész tésztát kisütjük, s ha a zsír sülés közben elhasználna, pótoljuk, újból jó forróvá tesszük és csak azután kezdjük a fánkok sütését. A helyesen kezelt fánkot világos szalag övezi. Ha a zsír habja a fánkra tapadna, kiemeléskor egyszerűen le kell fujni. Gyümölcs-kocsonyát vagy lekvárt adunk mellé. Kovácsy Józsefné, Pécs.

Sajtos felfújt. Egy kanál vajat felolvasztunk és összekavarunk egy kanál liszttel és egynolcad liter tejjel felhígítjuk. Folytonos kavarással mellett felfőzzük és a tűzről levéve tovább kavargatjuk simára, aztán hűlni hagyjuk. Ha kihült, adunk hozzá 2 tojássárgáját, 3 evőkanál reszelt pármai sajtot, egy csipet sót, és ha mindezzel jól kikavartuk, a 2 tojás keményre felvert habját vegyítsük könnyedén közé, tegyük kikent formába és háromnegyed óráig főzzük gőzben. Tálaláskor zsírban vagy vajban pirított zsemlyemorzsával öntsük le és reszelt sajttal hintjük be. Tóth Zoltánné, Debrecen.

Mokka-torta tejszinhabbal bevonva és eperrel valamint pizzaciával díszítve

Sajtos pudding. 8 deka vajat 4 tojássárgájával kavargatjuk habosra, adjunk hozzá egy tejben áztatott és kicsavart zsemlyét, egy késhegynyi sót, 15 deka reszelt emmentáli sajtot és végül a 4 tojás fehérjének keményre felvert habját. Tegyük kikent formába és egy óráig főzzük gőzben. Tálaláskor öntsük le forró vajjal és hintsük be reszelt emmentáli sajttal.

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemüvegek, orrcsüptetők.
Fényképezési készülékek és cikkek.
Barometerek, hőmérők

Tanácsot kérnek

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lejárt előfizetéseiket a megküldött csekkupon szíveskedjenek megújítani, hogy lapunk előállításával felmerülő igen súlyos kiadásokat mi is akadálytalanul fedezhessük.

Teljes tisztelettel a
Kiadóhivatal.

Nagyon kérem kedves olvasótársnőimet, nem

tudnának-e ajánlani valami jó, megbízható hajnövesztő, illetve hajhullás elleni szert, mely egyúttal a fejbőrt is megerősítené? Továbbá asszonytársnőimhez fordulok azon kéréssel is, hogy női baj kezelésére ajánljanak egy kiváló orvosnőt. És egy vizit-díj ma kb. mennyi? — Előre is hálás köszönettel „Hóvirág”.

Ki ismeri kedves olvasótársnőim közül a „Gyere haza kincsem” című dalt. Nagyon szeretném megszerezni. Igen hálás volnék, ha valaki megküldené, ha lehetne, nemcsak a szövegét, hanem a kottáját is „Tiszti özveggy” jeligré a szerkesztőség útján.

Ki tudna kedves olvasótársnőim közül felvilágosítást adni, hogy hidrogénnel szókített haj eredeti színét miként lehetne visszaszerezni. Ugyanis a hidrogéntől vörös-szöke színt kapott a hajam, ekkor befestettem barnára és lett belőle tarka vörös-fekete. Most már szeretném az egészset visszacsinalni, vagyis hajam eredeti színét visszakapni. Erre kérném nagyon szíves tanácsukat. — Hálás köszönettel „Fehérliliom”.

Hugaim szeretnének egy fővárosi elite-bálon résztvenni. Az én körülményeim most nem engedik meg, hogy gardirozhassem őket és ismerősöm sincs, aki ezt helyettem megtehetné. Nem vállalná-e előfizetőtársnőim közül valamelyik kedves uriaszony két hugom gardirozását. A bálai költségeken kívül megfelelően honorálnánk szíveségét. — Szíves válaszukat mielőbb kérem „Garde-mama” jeligré.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudná velem közölni a tehén-tejből készíthető sajt receptjét. Pusztán lakom, ahol a tejet nem lehet értékesíteni. „Tanító neje”.

Ki tudna előfizetőtársnőim közül tanácsot adni, hogy 17 éves fiú-unokám erősen kiütéses arcbőrét mivel lehetne megjavítani. Az orvos véleménye az, hogy nagyon sós a vére és nem lehet rajta segíteni. Azonkívül kérem szíves tanácsukat, hogy szemölcsirtást házilag lehet-e végezni? Előre is hálás köszönettel „Nagymama”.

Kérem kedves olvasótársnőimet, ha Ausztriában, vagy Németországban rokonuk vagy megbízható ismerősük volna, akinél egyetemi hallgató leányomat, a német nyelv elsajátítására néhány hónapra elhelyezhetném, kegyeskedjenek lapunk útján velem közölni. Szívesen elmenne olyan úri családba, ahol gyerekek vannak és a háztartásban is segíthetne. Az ellátásért esetleg méltányos összeget fizetnék. — Szíves válaszukat kéri és nagyon köszöni „Jegyzőné”.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudja az epe-szappan előállításí módját? Nagyon hálás volnék, ha receptjét lapunk útján megküldenék. — Köszönettel és üdvözlettel „Márta. Kaposvár”.

Ki tudna ajánlani kedves előfizetőtársnőim közül bevált hizókúrát, mert magas alakomhoz mérten túlsóvány vagyok. 168 cm. magas vagyok és csak 49 kg. súlyom. Még két évvel ezelőtt 56 kg. volt a súlyom, amit szeretnék visszaszerezni. Kaptam arzén-injekciót, fel is szedtem 3 ke-ot, de sajnos, már ismét lefogytam, alig pár hét alatt. Kedves tanácsukat nagyon kéri és várja „Kövéredni vágyó”.

Kedves olvasótársnőim szíves tanácsát kérem, ki tudna tanácsot adni viszketegség ellen. Már két ízben operáltak. Állítólag az epecsatornám van mirigyektől elzárva, így az epe-sav a májon át a vérbe jut és ezáltal nagy viszketegséget okoz. Annyira viszket, hogy a bőrömet sebesre vakarom. — Szíves válaszukért nagyon hálás lenne „Egy egészségs útán vágyódó asszony”.

Ki volna hajlandó kedves olvasótársnőink közül levelezni két vigkedélyű falusi kislánnyal? — Leveleket „Két jó pajtás” jeligré a kiadóhivatalba kérünk.

Kézimunka

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista, Budapest. IV., Petőfi Sándor-utca 17. Telefon: Aut 811-26.**

Futó 50/150 cm. nagyságban, madeira-hímzéssel, siffon-batisztra előrajzolva	6.— P
Finom lenvászonra rajzolva	8.— „
Hozott anyagra rajzolva	1.20 ..
Szurt sablonja	2.— ..
<i>Szekerénycsik</i> angolmadeira és madeira-hímzéssel 18/120 cm. méretben, 5 drb finom batisztra rajzolva	6.— „
Lenbatisztra 5 drb. előrajzolva	14.— ..
Szurt sablonja	1.— ..
Hozott anyagra előrajzolva 5 drb	2.— ..
<i>Ovális kisebb terítő</i> , 50/80 cm. méretben, finom batisztra előrajzolva	2.80 ..
Lenvászonra	5.20 ..
Szurt sablonja	2.— ..
Hozott anyagra előrajzolva	1.— ..
Hímzési munkadíja	8.— ..
<i>Különleges vitrázs richelieu</i> kivitelben, 50/85 cm. méretben, cérnagrenadinból, a kézimunkarészek tusszorból, Tusszorra előrajzolva, hozzávaló grenadinnaal együtt 2 drb.	16.— ..
Teljesen készen 2 drb.	58.— ..
Hozott anyagra rajzolva 2 drb	2.— ..
Szurt sablonja	2.— ..
<i>Iskolásgyerekek részére téglalakú tálcakendő</i> , szálöltéses virágmintázással 35/20 cm. nagyságban, siffonra előnyomatva	—60 ..
<i>Négyszögletes tálcakendő</i> , kereszt- és szálöltéssel, 20/20 cm. méretben, siffonra előnyomatva	—50 ..
<i>Gömbölyű tálcakendő</i> 30/30 cm. méretben előnyomatva siffonra	—60 ..
Szurt sablonja drb.-ja	—60 ..
Iskolák részére nagyobb rendelésnél 10 százalékos árengedmény.	
<i>Négyszögletes madeira milió</i> 80/80 cm. méretben, finom batisztra rajzolva	3.20 ..
Finom lenvászonra rajzolva	7.— ..
Szurt sablonja	2.— ..
Hozott anyagra rajzolva	1.20 ..
Hímzési munkadíj	12.— ..
<i>Receterítő</i> , horgolásra is alkalmas, 220/220 szem. Nagyított rajza	3.50 ..

Arcának ráncosodását otthon

végezheti ezt Nem kell hozzá más, mint a kitiűnő mánya, mely a sejtek életenergiáját és a bőr anyagcseréjét, vérkeringését olyannyira fokozza, hogy ráncokat, káros lerakódásokat, foltokat, mitesszereket már néhány kezelés után megszünteti és a bőrretek régi rugalmasságát hozza vissza.

WIKÓ ARCMASSAGE-KÉSZÜLÉK

kell megelőznie rendszeres kezeléssel, nem a drága kozmetikai intézetekben. Öltözésének tolettas talánál minden urhő lgy maga az északnémet orvos-tudomány bevált talál-

A készülék ára P 7.50, nagy tubus massage-krém P 2.50, vidékre (diszkrét szétküldés) portó P 1.—

Kapható a magyarországi képviselőnél:

FENYŐNÉ ERSZÉBET, BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 52.

TELEFON: J. 312-87.

Üzenetek

„Gyermekeit nagyon szerető asszony“-nak üzenem, hogy a gyereket okvetlen mutassa meg egy szemspecialistának és ne próbálkozzék semmiféle háziszerral, mert még jobban elronthatja.

„Orvos neje.“

„Szarvasi asszonyka“ részére beérkezett „Van egy dalom“ című nóta szövegét közvetlenül küldtük meg. Szerk.

„Jegyző nejenek“. Az erdélyi hagymás-tokányt következőképpen készítjük: lábosba teszünk egy jó nagy kanál zsírt, ha forró, tegyünk bele egy kg. megmosott, kivert és kockára vágott marhafelsált. Szozuk meg és fedő alatt pároljuk puhára. Ha levét kisüli, mindig egy kevés vizet öntünk rá, hogy a hús meg ne piruljon. Mikor kellő puha és elegendő lé van rajta, tegyünk bele annyi piros szegedi paprikát, hogy szép színt kapjon és 3—4 laskára vágott vöröshagymát. Ezzel már csak addig süssük, míg a hagyma megpuhul. Hosszú táiban tálaljuk és puliszkával körülrakjuk.

„Egy erdélyi asszony.“

„Egy másik kanizsai előfizető“ részére. Egy májat fél fejhussal (nyersen a máj, főve a hus) és két tejleáztatott zsemlyével háromszor megdaralunk, sőt és pástétoműszert teszünk bele, azonkívül nagyobb mennyiségben apró kockára vágott szalonnát, mert különben száraz lenne. Fehér, vastag, egyenes bélbe töltendő, de nem tömött. Másnap egymás mellé mély tepsibe kell rakni, a tűzhely szélére tenni és annyi vizet önteni rá, hogy eltakarja. Igen vigyázni kell, mert nem szabad, hogy felforrjon, csak majdnem egészen forró legyen a víz. Vékony tüvel itt-ott megszurkáljuk. Körülbelül két óra alatt átfő. Ha a víz mégis forrni kezdene, kis hideg vizet kell beleönteni, hogy a forrást megakadályozzuk. Igen jóízű és 8—10 napig eltartható. Ha más receptre is szüksége volna, szíveskedjék nevét megadni, hogy közvetlenül megküldhessem címére.

„Kanizsai előfizető.“

„Dunántúli asszony“. Most sem tudunk mást írni, mint legelső alkalommal írtunk. Mint a „Hajdusági asszony“ esete is bizonyítja, nem egyedül áll panaszával. És én semmi esetre sem tanácsolom azt, hogy kövesse az ő példáját. Valami más módot kell keresni, hogy férjét a koresmázásról leszoktassa és a borbarátok köréből kivonja. Tudom, hogy majdnem emberfeletti, amit Nagyságos Asszo-

nyomtól, mint feleségtől kérek, de higgye el, ez áldozat nélkül nincs remény férje lump természetének megjavítására. Bár nem egészen bizonyos, hogy az általam kívánt áldozat biztosítaná a teljes eredményt. De legalább meg volna a lelki megnyugvása, hogy mindent megtett és mulasztás nem terheli. Higgye el, Nagyságos Asszonyom, ezek a legnehezebb esetek s itt ha a szeretet, a jóindulat nem segít, agresszív fellépéssel csak ronthat helyzetükön. Az az érzésem, hogy valahol hibát követett el, Hilát követett el akkor, mikor férjét barátja előtt megszegényítette s amit ő sietett is a megalázott férfi mit sem tekintő durvaságával megtorolni. Igaz ugyan, hogy az elválás végleg megoldaná e kegyetlen problémát és sokan is folyamodnak ehhez a végső eszközhöz, mégis, ahol két gyerek kezeeskéje fogja az édesanya és édesapa kezét, — szerintem, — nehéz, nagyon nehéz ehhez a megoldáshoz folyamodni. Még várni kell, még minden jóra fordulhat. Talán eddig még nem fogott hozzá lelkének és szeretetének minden erejével a mentéshez. Nem tudom elképzelni, hogy egy férfi, akit két gyermeki ölelő kar vár otthonában, egyedül csak a felesége kérést utasítaná el és azt ne hallgatná meg. Hiszen az bizonyos, hogy a borbarátok sohasem voltak a családra tekintettel, tőlük ne is várjon megértést, ellenben a férj, akinek mégis csak lehetnek józan, világos pillanatai, amikor be kell, hogy lássa: nincs lealázóbb valami, mint örökösen koresmázni, örökösen a barátok társaságában tölteni el minden idejét. Éreznie kell, hogy a feleség panasza jogos, éreznie kell és végül le kell számolnia azzal, hogy egyedül a feleség az, aki minden barátságot megelőzően legközelebb áll hozzá, akit még gondolatban sem mellőzhet mások, idegenek kedvéért. Igen, az élet a legnagyobb feladat elé állította az asszonyt, de ugyanakkor felruházta azokkal a hatalmas természeti adományokkal, amelyeket nem lehet elsajátítani, amelyek veleszülettek és amelyeknek birtokában — ha akar — legyőzi a legdurvább, brutális erőt, a férfi vadságba hajló természetét. Kiegyensúlyozott, megnyugtató egyéniséggel, azzal a mindent átölelő szeretettel, amellyel az asszonyok a férfi káros ösztöneit megszabályozhatják, Nagyságos Asszonyom is visszazerezheti a családi otthon részére férjét. Ismétlem, emberfeletti, amit kérek Nagyságos Asszonyomtól, de vagy ez, vagy semmi más nem segíthet. Kézcsókkal a Szerk.

Irmgard asszony és a teáskanna

Irmgard asszony nagyvilági hölgy. Sosem adna vendégeinek, akár hivottak, akár hivatlanok, hig, erőden teát. — Látogatói részére és rendkívüli alkalmakra mindig van otthon egy csomag "Teáskanna" Arany. India legnemesebb terményeinek e mesteri keveréke — "Mint keletvirágillatú költeménye" — mondják vendégei erről a teáról. — És igazuk van. —

TEÁSKANNA VÉDSEGYŰ TEA

„Pécsi előfizető“. Hálásan köszönjük szíves üdvözlétét. Végtelenül jól estek meleg sorai. Tudtuk, hogy a március elsejével megjelenő kézimunkamellékletünk minden előfizetőnk szívesen fogadja és ezen újításunk régen pótolni kívánt hiányt tölt be lapunknál. A kézimunkamelléklet tartalmazni fog szebbnél-szebb rece-csipke mintákat, amelyek ma rendkívüli közkedveltségnek örvendenek. Azonkívül keresztöltéses-, gobelin-mintákat, valamint minden olyan kézimunka nagytölt rajzát, amit leolvasással lehet elkészíteni. Azt hisszük, hogy eddigi kézimunka-rajzaink előre is megfelelően garantálják kézimunkamellékletünk eredeti voltát és értékét más lapokéval szemben. Nagyságos Asszonyom, ki lapunknak az első számtól előfizetője, meggyőződhetett, hogy előfizetőinknek tett ígéretünket mindenkor teljes megelégedésre beváltottuk és kézimunkamellékletünk megindítása újabb bizonyítéka annak, hogy mindenkor szem előtt tartjuk előfizetőink kívánságait és a legmesszebbmenő határokig meg is valósítjuk. Nem kell mondanunk, hogy a kézimunkamelléklet milyen nagymérvű megterhelést jelent lapunknak, de teljes bizalommal hisszük, hogy áldozatkészségünket előfizetőink szíves pártfogással és a múltban tapasztalt páratlanul meleg szeretettel honorálják a jövőben is. Meleg üdvözléssel és kézsókkal a Szerk.

Dombrádi előfizető. Méltóztassék a gyomorégés, valamint gyomorsav-túltengés gyógyítására „Cigelka-gyógyvizet“ inni. Páratlan gyógyhatásu. Kérdezze meg azonban orvosát is. — Üdv. a Szerk.

„Egy vidéki előfizető leánya“. Névtelen levélre nem válaszolunk. Szerk.

„Tisztviselő felesége“. Tökéletesen igaza van, Nagyságos Asszonyom, hogy gyerekeit mentesíteni akarja a nagyok csókzuhatagától. Nem csodálkozunk megütközésén, mert ma, a tudomány nagyszerű fejlődésének korában — a lapok révén — a legelhagyatottabb vidékre is eljut az orvosok tudományos megismerésének dióhéjba foglalt kivonata, amely dióhéjba azonban mindig belefer annyi, hogy abból a laikus is kibővítheti tudását. Nem egy cikket olvashattunk a csokolózással közvetíthető betegségek rémképeiről, amelyeket meztelenül tár elének az orvosi tudomány. Védekezni ellene nemcsak kell, de kötelesség is. Ha egyesek még mindig ott tartanak és úgy vélik, hogy a szeretet megnyilatkozását csak csókkal lehet kifejezni, fel kell világosítani, anélkül, hogy megsértődnének az érdekeltek, hogy a csók a gyerekekre hasonló hatású a méreggel való érintkezéssel. Nagyságos Asszonyom egy összejövetel alkalmával erre a tárgyra vezetheti a társalgást és kérheti a véleményeket. Tartathatna az ottani orvos felolvasást e tárgyban, mely bizonyára nagy érdeklődést váltana ki a közönség körében és értéke felbecsülhetetlen volna. Mert bizonyosak vagyunk benne, hogy sokan leszoknának a gyerekek pusztázásáról, sőt az örökös és unalmas csóküdvözlésekről is. Föltétlenül helyeselnék a gyerekek egészsége érdekében Nagyságos Asszony állásfoglalását, ki kell melette tartani. Eléri majd, hogy a közvélemény osztatlanul pártjára áll, sőt föltétlenül támogatni fogják és példáját követik. Minden anya mottója lehet: vigyázz a gyerekre, ne fertőzd csókkal! Kezeit csókolja a Szerk.

„Egy aggódó anyának“. Részvétellel olvastam tanácsotkérő sorait. Nyolc éves kisleányom hasonló betegségben szenved és azért sietek válaszzal, hogy megnyugvást nyújtsak. Ajánlhatom, hogy vigye el kisleányát a fővárosba, az Új Szent János-kórházba, az ortopédiai osztályra. Szegény betegek részére a rendelés ingyenes. Ajánlhatom, hogy keresse fel ott Cimbalmos János orvost, panaszolja el neki bánatát és ő fog tudni segíteni. Az én leánykámmal 2 év alatt nagyon szép eredményt értünk el. Nagyon örülnék, ha tanácsommal segítségére lehetnék és kérem, ha sikerül eredményt elérnie, értesítsen. A jó Isten áldását kérem Önökre és ismeretlenül is üdvözlöm.

B. Lajosné, Kaposvár.

„N. F. Sz.“-nek. Alumínium-edények tisztításához lúgkőoldatot (marónátróm, jégszóda), fahamuból készült lugot, vagy fahamut — sürolásra — semmi esetre sem szabad használni, mert ezek oldják az alumíniumot és hamar kilyukasztják. Még a mosogatóvízbe dobott csekély mennyiségű szóda is árt neki. Ha mossuk is benne, azonnal le kell öblíteni. Szokták az edényt alumínium-pasztával is tisztogatni. Ez szóda és vízvegykeverék. Utóbbi hozzákeverése a szóda alumínium-oldó hatásának csökkentésére való. Legjobb az alumínium-edényt finom, szitált homokkal sűrölni és csak vízzel mosogatni. Nyílt tüzre felesleges tenni. A konyhai pléhasztalt kár bármivel is tisztítani. Az ecet ugyan ideig-óráig fehériti, a hamu fényesíti, de gyorsabban kopik le róla a cink-réteg, ami az alatta levő vaslemez rozsdásodását és pusztulását idézné elő. Inkább legyen rajta a kissé szürkés oxid-réteg, amit naponként forró vízzel lemosunk és mindig tiszta benyomást kelt. — Szívélyes üdvözléssel „Ny. tanító“.

FÚZÓ ÉS MÉGSEM FÚZÓ VILÁGMÁRKA!

OLCSÓ, ELEGÁNS, KÉNYELMES.
ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE.

KÉRJEN INGYEN ÁRJEGYZÉKET!

TELEFON:
J. 366-05

GERŐ BUDAPEST,
KIRÁLY-U. 69
A KIRÁLY SZÍNHÁZNÁL

A mostanában mind sűrűbben felvetett kérdésre, hogy miért nem akarnak a férfiak szegény leányt elvenni, pár sorban válaszolok. Nem azoknak a hölgyeknek felelek, akik ezt a kérdést feltették, hanem csak általánosságban. Az illető hölgyek bizonyára kivételek s így rájuk nézve tárgyaltam a levelem. Nem egy teljesen szegény leányismerősöm van, akik olyan divathóbortot üzennek és annyi luxust, amelyeket mi, akik a magunk kenyereiből is meg tudunk élni, kívánni sem merünk. Selyemharisnya, selyemfehérnemű, nem számítva az állandó ondolalást, manikűröztetést, stb., ami nélkül, vagy amelyek redükálásával a vagyonosok is meg tudnak lenni, — nekik elengedhetetlen szükségletük. Nem szólva a hiteltelre vásárolt bunda, stb.-ről, amely nagyon hasznos és szemnek is tetsző, de nem akkor, ha valaki szegény özvegyasszonyi kis nyugdíjából és a maga gépirói 60—80 pengős fizetéséből él, sőt azt sem tudja, hogy melyik hónapban veszíti el még ezt a szerény jövedelmű állását is. Én pártolom a nőket, sőt részrehajló is vagyok irántuk, de mégis igazat kell adnom azoknak a férfiaknak, akik a nőket logikátlanok tartják. Mert nem-e rettentő logikátlanúság kell ahhoz, hogy egy leány, akinek se végzettsége, se vagyona, azt kívánja, hogy igényeit, melyeket házasság után még fokozza is, elégítse ki a férfi havi 120—150 pengős fizetéséből, melyből szegénynek talán még egy-két nagyigényű hozzátartozóját is kell eltartania. Igaz, hogy a selyem- és a cérnahrisnya majdnem egy ár, de míg a cérna eltart három-négy hónapig, addig a selyem még ugyanannyi hetet sem bír el. A manikűrözés és ondolálás is csak 80 fillér, vagy 1 pengő háromnaponként, de még ezeket a kis összegeket sem lehet megengedni egy csekélyjövedelmű kezdő háztartásban. A nősilendő fiatalember szeme előtt mindig azok a példák lebegnek, amelyeket ma minden második házasságban lát. A fát 10 kg.-ként hozzátják. A számlát hozó inasok csapatostól várnak, de az asszony a legújabb divat szerint öltözik, állandó a mozi, cukrászda, vendéglátás és az — elégedetlenség. Mert a nőknek igaz barátja vagyok, ezért merem vállalni azt a kényes feladatot, hogy a lányok kilencven százalékához szóljak, változtassák meg felfogásukat, legyenek takarékosak, szerények s akkor a férfiak sem fognak idegenkedni a szegény lánnyal való házasságtól.

„Margit, Kisunfélegyháza.“

Örömmel közöljük le kedves előfizetőink köréből kapott köszönő sorokat, melyekben ajándékunk feletti elismerésükkel örvendeztetnek meg:

Igen tisztelt Szerkesztőség! A címemre küldött kézimunkát nagy köszönettel vettem. Hálaérettől eltelve, most még nagyobb igyekezettel azon leszek, hogy értékes, minden tekintetben kielégítő lapjoknak minél több előfizetőt szerezzek. — Szívvelyes üdvözzel, régi előfizetőjük, Lányi Jánosné, Budapest.

Kedves Főszerkesztő Úr! Engedje meg, hogy igen szép és kedves ajándékát most köszönjem meg, amit eddig betegségem miatt nem tehettem. Most első kötelességem szívem forró háláját elküldeni az ajándékba küldött gyönyörű szép kézimunkáért. Örömmel vettem e nem várt szép ajándékot és igen-igen boldog vagyok, hogy én is e kedves és igen értékes lapnak előfizetője lehetek. Hálás üdvözlötét küldi a lap lelkes olvasója és híve, Stefancsik Józsefné, Miskolc.

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur! Elnézését kérem, hogy a szép milió-ajándékot csak most köszönöm meg. A hála újabb jótettekre készíti az embert. Ezen hatás alatt óhajtottam cselekedni, szereztem két új előfizetőt. Az ajándékok nekik is nagyon tetszettek. Oda fogok hatni, hogy ismerősöm mind megismerjék a lapot. Hisz ilyen ideális, kedves baráttal szemben, mint a „M. U. L.“, csak őszinte ragaszkodással, hálával és szeretettel tartozunk. Markal Magda, tanítónő, Zalaszentmihály.

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BELA
Szerkesztő: TORDAI BÓJTHE ETEKLA
Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apróhirdetések

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer, 15 szó terjedelemben, díjtalanul közöljük le. A jelíges hirdetés esetén í P. a hirdetéssel egyidejűleg beküldendő a beérkező válasz-levelek továbbítására. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fillér.

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianinók részletfizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés **Eh all zongoratermeiben, Andrassy út 15.**

Pirza- és más szőnyegek szakszerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközlök. A lap előfizetői részére 10 százalék kedvezmény. Cím: Teharhoukin M. Vosdanik, Budapest, VII., Wesselenyi-utca 1. szám.

Ügyesen varró, intelligens nő, műszaki cikk varrásához felvétetik. Jelige: „Disztingvált“.

Árvaház keres egy középkoru, r.-kath., gyermekeket szerető nőt, akinek igényei nincsenek és megelégszik azzal, hogy biztos otthona, szerény ellátása és kis fizetése volna. Az árvák kora 13 év. Az illetőnek kézimunkához is kell értenie. Főfeltétel, hogy a gyermekeket nagyon szeresse, komoly és munkabíró legyen. Cím: „Árvák“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Földbirtokos (háromtagú család), kis városban, keres kitűnően főző, szerény, jólelkű, középkoru, intelligens nőt. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Jóbánásmód“ jeligére a kiadóhivatalba küldendők.

Megvenném kéz alatt Jókai összes műveit. Lieben-trittné, Budapest, I., Lenke-út 65., III. em. 7.

Házvezetőnőnek, vagy anyahelyettesnek ajánlkozok 38 éves, intelligens, házas uri özvegyasszony. Esetleg plébániára is. Szíves megkereséseket részletes levélben kér „Házvezetőnő“ címre, Esztergom, Szent Anna-utca 22.

Huszonegy éves, jól nevelt, művelt leány, franciául jól beszélő, zongorázni tudó, társalkodónői állást keres idősebb úrnőnél. „Arisztokratához“ jeligére.

Magánvillában egy nagy szoba üresen vagy bútorozva, esetleg nyári konyhával, olcsó áron azonnalra kiadó. Értekezni lehet: Bpest, Eszter-utca 20., Rózsadombon.

Pusztára vagy falura ajánlkozok szerényebb háztartás vezetésére otthont kereső, jólelkű nő. „Megbízható“ jeligére a kiadóhivatalba kér leveleket.

Intelligens, középkoru nő, 16 éves leányával, házvezetőnői állást vállal magányosnál. Levelet „Somogyi“ jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Perfekt németül tudó kiszolgáló kisasszonyt keresek nagyforgalmu sütődémben. Cím: „K. L.-né, Ujpest“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Középkoru, r.-kath. vallású, gyermektelen nyug. tanító örökbe fogadna 3 éves kortól olyan gyermeket, akivel 2000 pengőt adnának. Lehet törvénytelen is. Esetleg magányos úrnak vagy hölgynek 2000 pengő kölcsönért a visszafizetésig kitűnő teljes ellátást és páratlan gondozást nyújtana. Pesttől félórára, nyaralótelep. Cím: „Jó szívek“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

Szükségem volna egészséges, fiatal nőre, (esetleg németre), ki 2-től 7 óráig 4 éves kis fiammal foglalkozna. Cím: dr. Szalay Zoltánné, Budapest, Teréz-körút 27., IV. emelet, 36.

Szobrászművész hírnevének megszerzéséig reklámában vállal felnőtt-, valamint gyermek-mellszobor, plakett (fénykép után is) és bármely díztárgy készítését. Cím a kiadóhivatalban „Művész“ jelige alatt.

Házvezetőnőnek ajánlkozok intelligens, középkoru, független, teljesen megbízható, gyermekszerető, szorgalmas, egyszerű, szolid asszony: jól főz, szépen varr. Cime: Kovácsné, Aréna-út 42. Dohánytőzsde.

Nevelőnői állást keres február elsejére iskolázott, intelligens úrileány éves bizonyítvánnyal. Magyar-német. Zongoraoktatást vállal. Levelet, fizetés megjelölésével. Turbék Terézia, Szentgyörgyhegy, via Tapolca, címre kérek.

**A háztartás dísze a valódi
alpacca ezüsthényű evőeszköz**

**!!! Fémjelző bélyeggel ellátva
Minden darabért jótállunk !!!**

pengő		pengő	
6 evőkés ...	15—	6 csemegekés	12 50
6 " villa ...	8'40	6 " villa	7'50
6 " kanál ...	8'40	1 főzelékanál	4—
6 kávéskanál	4 20	1 tejmerő ...	3 70
6 mocca " ...	3'70	1 tortalapát ...	4—
1 levesmerő	6 30	1 peccenyevilla	4—
1 komplett, elegáns,	6 személyes ka-		
zetta, 47 darabból	... ..	110—	P

Teljesen pótoja az ezüsthényt. Megrendelhető: postán, utánvétellel. A meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük. **Becsületes és pontos kiszolgálásért 64 év óta fennálló üzletünk és számos köszönőlevellel szavatolt!** — Nagy képes árlapunkat kívánatra ingyen megküldjük.

**MAROSI JÓZSEF ÉS FIA
GYÁRI LERAKATA, ESZTERGOM**

Budapest, Póstaftók 32

**KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET
ÉS RENDELŐLAPOT!**

Mindenféle hangszer, jól és olcsón
mint ezt rizezernyi utánrendelés legjobban bizonyítja

Wolf és Társa, Klingenthal Sa Nr. 999.

Nagy árjegyzék ingyen :: Sok ezer köszönőlevel. :: 20.— pengőn túli rendelések portómentesek. :: Gramofonlemez P 2.20-tól.

HORTOBÁGYI JUHTURÓ

Mindenütt kapható

Termeli:

TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

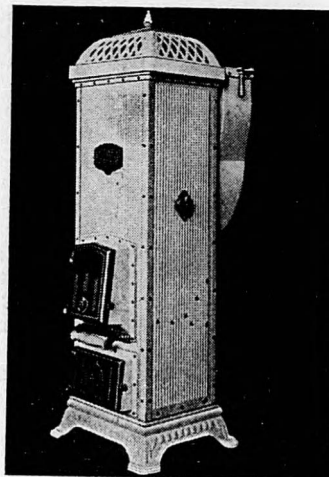
Takarékosan gazdálkodik, aki télen jó kályhát használ!

Takarékos ember tehát az, aki

FOLYTONÉGŐ JOBBÁGY-KÁLYHÁVAL FŰT

Ez a kályha egyesíti magában a modern

*Begyűjtása könnyű és olcsó.
Kevés tüzelőanyagot fogyaszt.
A legsilányabb szén és tőzeg
kötően ég benne. Kezelése
és szabályozása egyszerű.*

vas- és cserépkályhák összes jótulajdonságait

*A víz vagy étel felmelegítésére
felhasználható. Vételára a
tüzelőanyagon elérhető meg-
takarítással rövidesen meg-
térül.*

Ha tehát jó kályhára van szüksége, a saját érdekében mindenekelőtt ajánlatot és prospektust kérjen a
MAGY. KIR. ÁLLAMI VASGYÁRAK KERESKEDELMI KÉPVISELETE RT.-től

Budapest, V, Vilmos császár út 28. fidszt.
Telefon: Automata 273—25.

Gyártja: a Magyar Kir. Állami Vas-, Acél-
és Gépgyárak Budapest, X., Kőbányai út 21.

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Csáthy Nusika és Editke, Püspökladány

Csányi Ica, Feldebrő

Kenessy Zoltán és Katóka, Tass

Dr. Gáll Barna kislánya: Kiky, Sátoraljaújhely

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Lukács Éva testnevelő tanárnő, az F. T. C. női atletikai szakosztályának vezetője, Budapest.

Kovácshegyi Erzsébet testnevelő tanárnő, az F. T. C. női torna szakosztályának vezetője, Budapest.

Józsa Mihályné sz. Pordán Erzsébet, Szarvas

Dishay Ferenéné és kisleánya Lenkice, K. K. Dorozsma